

Posam. šte. Din 1.—,
četrtkova in sobotna
številka Din 2.— :-

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedej in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Stane
mesečno po pošti D 18.—, za ino-
stevstvo D 26.—, dostavljen na dom
Din 19.—, na izkuznice Din 18.—.

„NARODNI LIST“ (četrtkova šte.
„Tabora“) se naroča kot tednik
in stane mesečno 3 Din, četrt-
letno 8 Din, polletno 16 Din,
celoletno 32.— Din.

Narodnina se plačuje v naprej.

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Licejska knjižnica

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1.—,
četrtkova in sobotna
številka Din 2.— :-

UREDNIŠTVO „Tabora“ in „Na-
rodnega lista“ je v Mariboru, Ju-
ričeva ulica 4, I. nadstropje. —
Telefon internan šte. 276. —
Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
pritličje desno. — Telefon št. 23.
SHS poštno-tek. račun za „Tabor“
11.787, za „Narodni list“ 12.893.

Na naročila brez denarja se ne
odira. Inzeratne cene po dogovoru.

Leto: V. (III).

Maribor, četrtek 21. februarja 1924.

Štev: 43 (8).

Gospod veliki župan, po- krajina Vas zove!

Maribor, 20. febr.

Od 26. aprila 1922 že je v veljavi za-
kon o upravnj razdelitvi države v obla-
sti in srez. Prehodne odredbe tega za-
kona izrečno določajo: »V treh mesecih,
ko stopi zakon v veljavo, se morajo iz-
vesti volitve za oblastne skupščine«. —
Dalje: »V petih mesecih po volitvi ob-
lastnih skupščin se morajo izvršiti
volitve za srezke skupščine«.

Vse to bi bilo moralo biti izvršeno že
najkasneje koncem 1. 1922. Toda razne
peripetije v politiki radikale stranke
so vse to do danes zavlekale. Radikaleci so
neprestano dajali slovenski in klerikal-
cem in njihovi avtonomistični gonji po-
tuhu s tem, da zakona o razdelitvi drža-
ve v Sloveniji niso izvedli in so tako o-
ropali slovensko ljudstvo zakonito za-
jamčene pravice, da bi sodelovalo na
upravi in na notranji ureditvi in okre-
piti države.

Pa ne samo to! Že več ko leto dni
imamo velikega župana — na papirju.
Imenovan je bil, obenem pa se ga je
zadrževalo in se ga še vedno zadržuje
kot člana reparacijske komisije v Pari-
zu in se mu tako onemogoča, da pre-
vzame posle velikega župana, ki mu
čakajo svojega moža.

Tekom zadnjih tednov so se končno
izvršili zadnji koraki za likvidacijo po-
krajinske uprave v Ljubljani in veliki
županji so imeli prevzeti posle. Imenova-
ni so bili razni uradniki za mariborsko
veliko županijo. Ti prihajajo, pa neka-
teri zopet odhajajo, ker nimajo posla.
Velikega župana še vedno ni, da bi
energično vzel v roke svoje posle in
prišel uradovati na lico mesta. Treba je
izvršiti priprave za volitve v oblastno
skupščino, treba v smislu zakona oceniti
in razdeliti imovino dozdaj skupne
pokrajinske uprave, treba urediti srez-
ke uprave in samouprave, treba odločno
v roke vzeti važna gospodarska vpraša-
nja v oblasti. Treba zastopati interese
mariborske oblasti pri razdelitvi dozdaj
skupnih organov v kmetijskem, prosvet-
nem in drugih oddelkih. Treba skupno
z merodajnimi političnimi in gospo-
darskimi čimbelji delati na tem, da se
razširi kompetenca velikega župana in
oblastne ter srezkih samouprav. Treba,
da je naš v upravnem in drugih pogle-
dih izkuzneni veliki župan g. dr. Ploj v
tako važnem času na svojem mestu.

Ali naj pustimo propadati in hirati
še naprej naša zdravilišča, ki bi lahko
postala bogat vir dohodkov naše pokra-
jine? Ali naj pustimo hirati še naprej
naše kmetijske šole pod nesposobnimi ali
nepoučenimi radikalnimi ministri? Ali
vas, g. veliki župan ne ganejo obupni
klci našega kmetijstva, naše obrti in
naše industrije, ki žele imeti v Vas za-
ščitnika svojih upravičenih interesov?
Vi poznate razmere svoje domače po-
krajine in Vi ste poklicani, da jo ščiti-
te s svojim vplivom in s svojim zna-
njem. Poldnevi ste, da izposlušate čim-
prej volitve oblastne skupščine. —
Prepusite delo v Parizu svojemu na-
sledniku in pridite med svoje ljudstvo,
ki za enkrat še z zaupanjem gleda v
Vas. Ne dopustite s svojo odsotnostjo, da
postane samouprava, ki je zakonito za-
jamčena, le karikatura v rokah parti-
zanskih vladodržcev v Beogradu.

Pokrajina Vas zove, pridite in na-
stopite svoje mesto!

Kralj podpisal rimski sporazum.

General Bordrero — novi ita-
lijanski poslanik v Beogradu.

BEograd, 20. febr. Takoj po sinoč-
njem glasovanju v skupščini so bile pred-
ložene ratifikacijske listine glede reške
pogodbe in zavezniškega pakta z Italijo
predložene kralju v podpis, nakar so bile
izročene generalu Bordreru. Ta je z da-
našnjim Orient-ekspresom odpotoval v
Rim, da prisostvuje izmenjavi ratifika-
cijskih listin in se potem vrne v Beo-
grad, da preda kralju svoje akreditive

kot poslanik. Ker se ima izvršiti izpra-
znenje Baroša in Delte v dveh dneh po
izmenjavi ratifikacijskih listin, se bo
zgodilo to predvideno v ponedeljek.

BEograd, 20. febr. Dozdajni ita-
lijanski odpravnik poslov v Beogradu g.
Sumonte zapusti danes našo prestolico,
kjer je po Negrottijevem odhodu zastop-
pal interese Italije in do prihoda Bordre-
ra vodil pogajanja o novem sporazumu.

Nadaljevanje proračunske debate.

Ljubezen prometnega ministra do reduciranih uradnikov. — Konferenca opozicije

BEograd, 20. febr. Današnje sejo
narodne skupščine je otvoril predsednik
Jovanović ob 10. uri. Prometni minister
je odgovarjal na vprašanje poslanca Ko-
ste Aleksića glede dovoljenj za prosti
železniški prevoz reduciranim uradnikom
v njihova stalna bivališča. Izjavil je, da
ni nobenega povišja, dati tem uradnikom
proste listke, ker imajo itak znižane voz-
ne cene. Poslanec vztraja pri tem, da
je z ozirom na težavno gnotno stanje
uradništva potrebno, jim dati proste
listke.

Nato je zbornica prešla na dnevni
red: v razpravo o proračunu. Prvi je
govoril radikal Oraović, ki je imel dol-
gočasen zgodovinski govor od 7. stoletja
naprej. Seja je bila ob 1. zaključena in
se nadaljuje ob 16. uri pop.

BEograd, 20. febr. Med današnje
sejo narodne skupščine so imeli demo-
kratski in drugi opozicijski klubi
konferenco, vsled česar je bilo v skup-
ščini le malo poslancev. Razpravljali so
o včerajšnjem glasovanju ter zlasti o ne-
enotnem postopanju opozicije.

Govorice o radikalno-demokratski koaliciji.

ZAGREB, 20. febr. Tukajšnje »Novo-
sti« poročajo, da vlada v Radićevi stran-
ki skeptično razpoloženje radi vesti o
ustvaritvi radikalno-demokratske koali-
cije.

BEograd, 20. febr. Mnogo se je go-
vorilo sinoči o tem, da niso vsi demo-
kratski poslanci pri glasovanju o rimski
pogodbi zapustili zbornice. Govorilo se
je tudi že o tem, da je to v zvezi z radi-
kalskim ponudbami demokratom za ko-
alicijo. Dejstvo pa je, da med opozicio-
narnimi skupinami ni bilo dogovora o
taktiki pri glasovanju. Smešna je vest,
da se je demokratska stranka obrnila na

vodstvo Radićeve stranke v Zagreb po
navodilo, kako se naj postopa pri glasov-
vanju. — Nek časopis javlja, da je odličen
član radikalne stranke na vprašanje, kaj
misli o radikalno-demokratski koaliciji,
izjavil, da bi radikalcji tako koalicijo
simpatično pozdravili, ker bi skupščina
na ta način postala delazmožna in bi lahk-
ko prešla na reševanje raznih notranjih
vprašanj. Z druge strani pa se poroča,
da je Ljuba Davidović včeraj obiskal dr.
Korošca in mu izjavil, da so vse te vesti
brez podlage in da on s strani radikalov
še ni dobil nobene ponudbe.

NADALJEVANJE POGAJANJ RADI NEMŠKIH REPARACIJ.

Beograd, 20. febr. Državni komi-
sar dr. Kunze je v ponedeljek prispel
v Beograd v svrhu nadaljevanja poga-
janj z jugoslov. vlado o nemških doba-
vah. Z naše strani bo vodil pogajanja
bivši minister pravde dr. Lazar Marko-
vić.

TRGOVSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

BEograd, 20. febr. Včeraj obe de-
legaciji za trgovinsko pogodbo z Italijo
niše imeli seje. Na naši strani je imela
sejo trgovinska sekcija, ki je razpravlja-
la o italijanskih predlogih.

RAZMEJITEV Z OGRSKO KONČANA.

SOMBOR, 20. febr. Včeraj je bila

tehnična razmejitev napram Ogrski kon-
čana. Od Drave do Segedina so bili v
razdaji po 1 km postavljeni kamniti
mejniki, ki označujejo mejo v smislu tri-
anonske pogodbe.

PRETRESLJAJI NA POLJSKEM.

Ostavka šefa generalnega štaba.

Varšava, 19. febr. (Češk.-pres.-bja-
ro). Listi javljajo, da je šef generalne-
ga štaba, general Hailer, predal ostavko.
Vendar ni bila sprejeta.

Varšava, 19. febr. Preteklo noč je
bilo tukaj aretiranih okoli 80 političnih
oseb, med temi največ vodij in članov
socijalističnega rudarskega društva.

OGRSKI FINANČNI MINISTER — ZRUŠEN.

BUDIMPEŠTA, 19. febr. V popoldan-
ski seji narodne skupščine so demokrat-
ski, krščansko-socijalni in socijalno-de-
mokratski poslanci ostro napadali finan-
čno politiko finančnega ministra. Spreje-
ta je bila zemljiška reforma.

BUDIMPEŠTA, 19. febr. Finančni
minister Kallay je danes predal ostavko,
katera je bilo od ministrskega predsedni-
ka sprejeta. Provizorično vodstvo finan-
čnega ministrstva je izročeno trgovske-
mu ministru Ludviku Valkotu.

PADEC POINCAREJA RADI PADCA FRANKA? OSTRE MERE PROTI RU- ŠILCEM FRANCOSKE VALUTE.

RIM, 19. febr. »Tribuna« javlja iz Pa-
riza, da izgleda vsled ponovnega padca
franka Poincarejevo stanje omajano.
Kot naslednik se imenuje Barthou.

PARIZ, 19. febr. Preiskovalno sodišče
je uvedlo sodno postopanje zoper števil-
ne banke in kreditne tvrdke, ki so z u-
važanjem tujih vrednot slabile francosko
valuto.

BORZA.

CURIH, 20. febr. Predborza. Pariz
23.95, Beograd 7.15, London 24.85, Praga
16.70, Italija 24.87, Newyork 578.25, Du-
naj 0.8105, Budimpešta 170, Sofija 4.42,
Bukarešta 3.10.

ZAGREB, 20. Predborza. Pariz 332.50
do 337.50, Švica 1377.50—1390, London
341.50—344.50, Praga 231—234, Dunaj
0.1131, Italija 340—345, Newyork 78.87—
79.87, Budimpešta 26.50—29.50.

Nagobčnik za kleri- kalne obrekovalce.

»Straža« se je doslej v svojih napadih
na čast in dobro ime svojega bližnjega
skrivala za hrbtom odgovornega uredni-
ka, državnega poslanca Pušenjaka. Pod
njegovim varstvom je v nasprotju s
krščansko pravičnostjo in nauki kršćan-
ske ljubezni do bližnjega blatila vsakega
naprednega inteligenta, zlasti so ji tek-
nili demokratski somišljeniki. Te sta hru-
stala »Straža« in »Gospodar« kakor jež
žuželke, požirala sta kar cele.

Tako sta med mnogimi drugimi s svo-
jim zlobnim jezikom glodala tudi po časti
Radoslava Knafliča, nadučitelja v Rad-
vanju, državnega inženierja Vedernjaka
in vodje okrožnega agrarnega urada dr.
Štefančiča v Mariboru, vse tri kot dr-
žavne uradnike glede njihovega službe-
nega delovanja. Toda pri njih sta si o-
pekla prste. Ni še dolgo, ko je obrekova-
na in natočevana žrtev nadučitelj Knafl-
ič v svoji velikodušni višini odpustil in
dovolil, da je smel urednik Golec pri so-
dišču žalitve obžalovati in preklicati ter

plačati vse troške kazenskega postopa-
nja. Knaflič je hotel v svoji osebnj zadevi
dati njemu, duhovniku lep izgled kr-
ščanske ljubezni do bližnjega. Svet se
res suče in obrača. Lajk mora učiti du-
hovnika kristjanskega nauka.

Državno pravdnštvo pa ne sme po-
znati ničesar drugega nego samo var-
stvo zakonov, torej tudi varstvo in za-
ščito javnih nameščencev in uradov.
Ker so zgoraj imenovani trije državni
uradniki, oziroma njihovi uradi zahtevali
pri državnem pravdnštvi v Mariboru
varstvo pred zlobnimi napadi »Straže«
in »Slov. Gospodarja«, je državno prav-
dnštvo vložilo proti odgovornemu ured-
niku teh dveh listov, drž. poslancu Pu-
šenjaku tožbo zaradi prestopkov po čl. 3
točka 1 zak. z dne 15. okt. 1868 drž. zak.
št. 142 ter po § 21. tiskovnega zakona z
dne 17. dec. 1862 št. 6 drž. zak. iz leta
1863 in po § 104 srb. kaz. zak., na kar je
okrajno sodišče zahtevalo od narodne
skupščine v Beogradu izročitev obtožena-
ca. Narodna skupščina je v svojem red-
nem sestanku dne 25. dec. 1923 zahtevi
sodišča ugodila.

Okrajno sodišče mariborsko je pred

kratkim na predlog državnega pravdni-
štva obsodilo odgovornega urednika Pu-
šenjaka na globo 1500 (tisočpetsto) Din.,
naplačilo takse 50 D in troškov kazen-
skega postopanja, povrh tega mora raz-
sodbo objaviti na svoje troške. »Straža«
jo je dne 4. febr. tl. v svoji 15. številki
objavila v polnem obsegu.

Dejanski stan je sledeči: 1. Zada-
napadov v »Straži« je zahteval Knaflič
od urednika duhovnika Goleca in Puše-
njaka objavljenje popravka, kar sta oba
odklonila. 2. »Straža« je bila lani podti-
kala okrožnemu agrarnemu uradu korup-
cijo, dolžeč njegovega uradnika inženerja
Vedernjaka pristranosti, a njegovega
vodjo dr. Štefančiča protizakonitega po-
stopanja in nekorrektnosti.

S Pušenjakovo obsodbo je moralno
obsojen tudi glavni urednik duhovnik
Golec, on je pravzaprav glavni in dvojni
krivec, saj bi moral tudi kot duhovnik re-
spektovati čast svojega bližnjega. Golec
nam glasno dokazuje, da niti mašnikovo
posvečenje, niti maša niti brevir ne ču-
vajo duhovnika pred hudim delom, na-
sprotno, zavest in domišljija, da hoče bi-
ti več nego so drugi inteligenti, ga stor-

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 15. febr. V narodni skupščini posmrtnica za Wilsonom. — Pričetek trgovinskih pogajanj z Italijo.

Sobota, 16. febr. Pogajanja med strankami opozicije za skupen blok proti radikalcem se nadaljujejo. Dr. Korošec in Bedjanič ter Hrasnica so odbojvali v Zagreb k posvetovanjem z Radiceveci.

Nedelja, 17. febr. Posvetovanja z Radiceveci v Zagrebu uspela. Radiceveci bodo pomagali zrušiti radikalno vladno.

Ponedeljek, 18. febr. V narodni skupščini se prične razprava o pogodbi z Italijo. Opozicija ostro napada Nančiča in Pašiča radi prodaje Reke.

Torek, 19. febr. Burna razprava v skupščini o reški pogodbi. Govorniki grajaajo nesposobnost vlade v zunanji politiki. Pogodba je bila z večino glasov odobrena.

6.

Za život, prsa, hrbet, rame tri vzeli mila kilograme, to je, se ve, zadostovalo da bel postal život je kmalo.

(Nadaljevanje sledi).

Dopisi.

Šent Lovrenc na Pohorju. Značilen slučaj germanske predrznosti imamo zopet pri nas zaznamovati. Naš nemški tovarnar je pred kratkim sklenil z različnimi podjetniki pogodbe glede električnega toka za razsvetljavo raznih objektov in za druge naprave. Tako je tudi sklenil pogodbo s slovenskim narodnjakom županom v Kumenju g. Maksom Lamprehtom. Ko pa je g. Lampreht dal instalirati električne naprave, kar ga je stalo najmanj 3000 D., je tovarnar po kratkem času električni tok g. Lamprehtu kratkoma odtegnil, tako da so ostali obširni objekti Lamprehtovega posestva brez električnega toka, kar mu je bilo v ogromno škodo, ker si je moral postaviti lastno turbino. Isti tovarnar je sklenil razne druge pogodbe, s katerimi je odvezal raznim posestnikom vse vodne pravice, tako da sedaj nikdo ne more posta-

odboru. — Knjižničar župnega kult-pr. odseka.

o Sokolsko društvo v Studencih priredi v soboto dne 23. tm. v Sokolskem domu v Studencih prijetno burko »Španska muha«. Začetek ob 20. (8.) uri. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala in je vabljen vsakdo, ki se hoče v letošnjem predpustu še enkrat pošteno smejati.

o Maskerado priredi tudi letos Sokolsko društvo v Studencih pri Mariboru na pustni torek dne 4. marca t. l. z začetkom ob 8. uri zvečer. Kdor je bil na maskeradah prejšnjega leta, nas gotovo poseti tudi letos in pripelje seboj tudi svoje znanke. Torej na svidenje, prijatelji društva, od blizu in daleč.

o Občni zbor celjske sokolske župe se je vršil v nedeljo, dne 17. tm. v telovadnici sokolskega društva v Celju. Udeležba delegatov in članstva je bila nepričakovano velika. Kot delegat Saveza je prisostvoval občenemu zboru savezni starosta br. dr. Ravnihar, ki je postal zadnji čas »nenavadno« agilen. Za župnega starosta je bil zopet izvoljen br. dr. Gvidon Serbec. Odborovo poročilo kaže agilnost članic zlasti Celja, Zagorja in Trbovelj. Letošnji župni zlet se vrši dne 21. julija v St. Jurju ob juž. žel.

viti kake žage ali drugače izkoriščati vodne sile. Kdo daje temu človeku pri takem početju zaslonbo, nam je za enkrat še uganka, ki jo bomo pa skušali rešiti in jo bomo razkrinkali.

Iz Šmarje ob Pesnici. Fureži in žganjekuhe sedaj v zimskem času so za razne klerikalne priganjače ugodna priifika, da uganjajo svojo jezuitsko politiko. Tu v bližini imamo bivšega klerikalnega župana, ki je svoj čas trobil v rog SKS, pa se je pred dvema leti zopet udinjal klerikalcem, in sedaj z lažmi o avtonomiji »rešuje« naše ljudstvo. Seveda ljudstvo na njegovo čenčanje, ko je navdahren od alkohola, ne da veliko, vendar pa se še vedno najdejo neuki ljudje, ki mu nasedajo. Zato ga bomo v kratkem razkrinkali. — Zopet drugi tak junak se je proslavil kot ovaduh. Zaradi njegovega ovaduštva je moral neki možakar plačati 50 D globe, ker je klical v dobri volji »auf biks«. No kdor drugim jama koplje, sam vanjo pade. Ovaduh je namreč žganje, ki ga je kuhal za lastno potrebo, prodajal po mestu in bo zdaj čutil posledice.

Gornja Radgona. Čez noč smo dobili Sokolski dom, kar naši strastni duhovščini ne da miru. Besnijo tembolji, ker jim je odpovedala pokorščino in tlako »Murska Straža«, njihovo najuspešnejše orodje poleg prižnice. Posebno se odlikuje kapitan A. Medved, ki se je spravil na mladino naše osnovne šole in je zagrozil vsakemu, ki bi prestopil k sokolskemu naraščanju, da mu bo dal iz veronauka nezadostno. Na račun Sokolov je rabil tudi izraze, ki jih tukaj niti navesti ne moremo. Da bi še bolj zbežal deco, jim je pravil, da ima ukaz, delovati proti Sokolu. Tako ta Kristusov namestnik hujška in zastruplja mladino, namesto da bi jo vzgajal k spravljivosti in ljubezni do bližnjega. Gospoda si očitno želi povratka inkvizicije, toda ti časi so že davno minuli in se ne vrnejo nikdar več.

Mala nedelja. Narodno kulturno društvo priredi dne 18. maja povodom prvega nastopa malonedeljske godbe ljudsko veselico z veliko javno turnobolo. Dne 20. julija se vrši otvoritev društvenega doma, združena z veliko ljudsko slavnostjo. Prosimo vsa sosedna društva, da se ozirajo na te prireditve in na te dni ne prireajo nobenih veselice, ampak nas po možnosti posetijo. — Odbor.

Podčetrtek. Dne 8. febr. sta praznovala g. Anton Cvetko, župan v Podčetrtku in njegova soproga srebrno poroko. Splošno spoštovani in priljubljeni obitelji je priredila požarna bramba lepo bakljado. Le žal, da je motilo veselo razpoloženje rahlo zdravje jubilara. Prepričani pa smo trdno, da se bodo želje in voščila celega trga, ki sta jih bila deležna slavljenca, tudi uresničila. Cvetkova hiša je bila vedno narodna in je ohranila narodni ščit čist in neomadeževan tudi v onih mrkih časih, ko je bil Podčetrtek nemški. Narodna društva niso nikdar zastoj trkala na Cvetkovo hišo. Jubilar je kot načelnik požarne brambe odstranil nemško povelje, pri zadnjih občinskih volitvah pa je bil nosilec demok-

J. Pohorski.

Francelj in Marja.

Čarobna pravljica s Pohorja.

1. Na gradu.

V pravljici pohorski deželi je stal svoje dni grad na strmih hribov tako, da se ni bilo bati nikakega sovražnika, niti drznih roparjev: vse je bilo tam prijetno, le burno vetrovje je motilo blažen mir, kajti prignalo je neljube goste — megle in mogočno oblačje, ki je objelo tih grad kakor v sanje.

Grof pa je velel zidarjem pozidati na oglo obzidja nov močan stolp z najdebelejšimi kamnitimi stenami; sam je skrbno nadzoroval ntrudljivo zidavo, da ne bo nikjer nepotrebne odprtine, niti tajnega podzemskega rova. Čudili so se grajski, čemu neki taka utrdba, ali bo za ječo, ali stražni stolp?

Grajski služabniki pa so morali opremiti prizemno sobo v novem stolpu z najlepšimi preprogami raznih temno-rdečih barv, z imenitnim pohištvi tako, da je bila sobica najprijetnejša izmed mnogoštevilnih grajskih soban in veličastnih dvoran.

kratske liste. Vsled boleznj je sicer odložil predsedniško mesto krajevne organizacije JDS v Podčetrtku, sprejel pa kljub temu še odborniško mesto. Jubilantoma kličemo: Še na mnoga leta, preko zlate v biserno!

Sv. Vid pri Ptuj. V tej hudi zimi je tukajšnja šola obdarila nad 70 siromašnih otrok z obleko ali obuvalom, v skupni vrednosti 3387,50 D. Darovali so: občina Pobrežje pri Ptuj 500 D, v mestu Ptuj 100 D, sledeči gg. ali zavodi: po 100 D: Čuček; po 50 D Hranilno in posojilno dr.; po 30 D Vogel; po 25 D: dr. Gosak, dr. Senčar-Salamun, Marič (Breg); po 20 D: Senčar, Blanke, Kossar, Sonnenschein, Artenjak, dr. Blanke, Stern, Matzun, Körze, Schwab; po 15 D: Machalka, kavarna Pichler; po 10 D: Pavlič, Damisch, Podgoršek, Murko, Morely, Senčar-Vaupotič, Ernst, Maister, Kreft, Zupančič, Gabrič, Kmetijska zadruga, Dostal, Celotič, Reich, Al. Brenčič, Dolinšek, Schärner, Urban, Ornič, Ant. Brenčič, Prosnik, Maurer, Glavna trafika, Verhojig, Hainig, Kollenz, Ackermann, Friedrich, Seidling, Tušek, krojač Pichler, perlinica Reicher, Tomanič, Nedella, Saria, Remic, Vrečič, Zselezen, Korenjak, Vučak, Weissenstein, Ramšek, Plazotta, Berlič, Kozoderec, Vouk, Steudte, Kodela, dr. Stuhec, Fürthner, Horvath-Peschke, Strafella, dr. Bratkovič, Fürst, dr. Treitl, Dengg, Stupca, Orešnik, Zorčič, brata Vošnjak, Sprusčina, dr. Metzler, Lozinšek, Poberaj, Brezovnik, Kristanič, Kovačec, Rilter, na Bregu: Stanitz, Kos, Straschill, Pinterič, Gröbner in Heller; po 6 D: Kravina; po 5 D: Poterč, Riegelbauer, Starkl, Wračko, Vrabl, Franko, Teichner, dr. Krainz, Orožen, Breclj, Peric, Dasch, Greifoner, Kolarič, Frank, Roškar, Pfeifer, Heller, Gorišek, Scheuchenbauer, Kuhar, Kärner, Pentekon, Omulec, Šega, Košir, Seischeg, Strohmeier, Vaupotič, Horvatič, Murko, gost. Strohmeier in Murschetz. Po 3 D: Mahorič, gostilna; po 2,50 D: Bračko, Brauhard, Kukovec, (Heller in Zorko na Bregu); po 2 D: Rojko, Gspalt, Slavinec in F. Zupančič. V blagur so darovali sledeči gg. trgovci: Lenart, Stross, Slavitsch & Heller, Brata Slavič, Schoschteritsch, Kraker, Snaj & Urbančič, Rumovec, Cvikl, Sellinschegg, Muršec & Kostanjevec, Macun-Schramke, Slavetič, Ferner, Zavrtnik, Petrovič, Hernja, Ribič, Jos. Pirich, Behrbalk, K. Heller, Mahorič, Kazimir Nedog, Delta, Potočnik, Neimenovani, (Slavitsch Breg). — Najprišrečnejši zahvalo izreka šolsko vodstvo vsem gori imenovanim Ptujčanom, ki so v denarju in blagu prispevali v ta človekoljubni namen in s tem pripomogli, da je bilo mogoče obdariti potrebno in siromašno deco.

Iz ormoške okolice. Na »Taborov« dopis: Edison — Kreutz kino dom odgovarja g. penzionist v Ormoški posojilnici in »strankin organizator« v »Straži« št. 14 pod zaglavjem »nekaj odgovora naprednjakom v Ormožu«. Ker smo našli v tem »odgovoru« toliko brezmišelnih pik, lahko imenujemo dopisnika »organizator s pikami«. Pred vsem pri-

stemnilo se je sredi večerke,*) kakor črni plašč so se raztegnili hudourni oblaki po sinjem nebesnem svodu; tam za daljnimi gorami se je svetlikalo v najkrasnejših barvah. Jedva so zgotovili sluge v stolpni sobici delo, ko sta stopala preko obširnega dvorišča po kamenitem tlaku grof, resnega obraza, in edinko Francelj.

»Kam me vodiš ob bližajoči se hudi uri?« vprašuje sinček v strahu, a resen oče mu ne odgovarja ničesar na vprašanje, le solze si briše z resnega lica. Molče sta prišla do novega stolpa in tedaj spregovori grof s težkim glasom, kakor bi ga davila žalost: »Nesrečni Francelj, poznaš mojo ljubezen do tebe, in vendar te moram skriti v to ječo tvoje otroške svobode, da si varen svojega mladega življenja!« Še enkrat ga je pritisnil na svoje srce, nato pa so zaškripala težka železna vrata in Francelj je bil sam v težki žalosti in temi. Takrat pa se je zablistalo in tresnilo, da je padel od strahu na tla, a v hipni razsvetljavi je opazil prijazno sobico, mesto mrtve ječe. Ponehaval je brezuspešnim jokom, sedel na mehko posteljo ter se zazrl v raznobarno okno, ki se je trenutno osvetljevalo od žarečih bliskov, ker zopet se je ustavil nad gradom oblak bliskov.

*) Pohorski izraz za popoldan.

bijemo, da celo pristaši SLS priznavajo, da prinaša »Tabor« o »Katoľ. domu« pravzaprav »pijanem krokarskem domu«, resnična stvarna poročila, dočim prinašata »Straža« in »Gospodar« same farbarije. — V imenovanem »odgovoru« se »organizator s pikami« zaletava v »Ormoške Taborite ali JDSarice«, tisti »organizator«, ki se je od početka toliko hlinil prastašem JDS, po drugi strani pa napadal Sokole, n. pr. v pridigi pri sv. Miklavžu. Tudi značilno, kaj ne? G. »organizator s pikami!« Pišete o »napredku SLS, ki je v tesni zvezi z domom«. Pojte se solit! Kaj se boče lišpali s tujim perjem! Kaj pa ste storili za ta dom? In če ste kaj storili, za to ste bili dobro plačani. Da bi bilo od Vas odvisno, bi danes niti enega kamena tam ne bilo. Kdor je ves razvoj skozi leta opazoval, tega ne boče farbali. »Napredek SLS v Ormožu«? G. »organizator«, pod Vašim sijajnim vodstvom pač! Molite vendar, da ne pridejo kake volitve, ovači Vas zadene kap. — Vašo dvorano in Vaše katoliške organizacije naj pri miru pustimo? To se pravi: Vas bi naj pri miru pustili. To je Vaša pobožna želja. G. organizator s pikami, pustite Vi politiko pri miru, Vam manjka vsa sposobnost za to. Dokler se pa vtikate vanjo, bote že dovolili, da se Vas kritizira. Pišete »ako bi hoteli mi od vas pisati, kar vemo lepega, slabo bi se vam godilo«. G. »strankin organizator s pikami!« Le vun z vsem, kar veste. Tudi mi bomo prišli s podatki, da Vam utegne še vroče postati na ormoških tleh. Koroško, od koder ste prišli, ni tako daleč. Danes se že poznamo, še preveč.

Šmarje pri Jelšah. Pri nas smo imeli nedavno birmo povodom veselice domače obrtne in rokodelske zadruge. Birmalo se je povodom dražbe jagnjeta, katero sta si lastila dva gosta, ki sta oba licitirala. Ker se nista mogla drug druge zediniti, sta posegla po srednjeveškem geslu: pravica močnejšega ali pravica pesti. Škof je ravnal tako nežno, da je zbil birmanca pod mizo. Druge nesreče ni bilo. Baje se bo storila nadaljevala pred sodiščem.

Šmarje pr Jelšah. Veselica rokodelske zadruge je dala 808 K čistega dobička za nakup knjig v obrtno-nadaljevalni šoli. Vodstvu zadruge hvala! — Dne 9. tm. je obhajal v krogu svoje rodbine srebrno poroko vpok. viš. davč. upravitelj g. Aleksander Orožen. Njemu in njegovi družici še na mnoga leta!

Mozirje. Ob priliki zadnjega požara se je čulo veliko kritike na naslov našega gasilnega društva. Velika nevaležnost je, da nekateri kratkovidni soobčani ne znajo ceniti požrtvovalnega dela gasilnih društev, — malenkostni defekt vsled zamrznjenja ventilov pri brizgalni po obilnem mrazu je povzročil, da nekaterniki izrabljajo to malenkost v hujskanje osebnega sovraštva ter celo v politične svrhe, največja nevaležnost je pa, da smo žal slišali iz ust bivših članov ravno tega društva zelo neolikane, neokusne in neotesane opazke napram gas. društvu. V pojasnilo naj bode povedano, da si je društvo ravno v zadnjem

pet se je ustavil nad gradom oblak bliskov.

Odprla so se železna vrata, burja je zagnala nekaj kapljic v sobo za vstopivšim starim služabnikom, prijateljem Francelja. Prižgal je mnogobrojne voščenske na lesketajočem se svečniku, ki je stal pripravljen na mizi. S srčno radostjo se je zatekel Francelj k svojemu prijatelju v zavetišče ter ga objel.

»Striček, ostaneš pri meni.« Striček, že vse svoje življenje služil pri očetu, povej mi, čemu me je zaprl v ta stolp, mar zaradi mojega življenja?

»Ne vem, srček!« je obojavljajoč odgovoril služabnik; ni vzdržal otrokovega odkritosrčnega pogleda! Ker pa je Francelj je prosil je sklenil mu odkriti njegovo prošlost in povesti, misleč: če si izlušči resnjo sam, naj jo, a jaz mu nočem greniti življenja naravnost z gojim dejstvom.

Molče sta zlezla v mehki postelji; nestrpnost je pričakoval Francelj odkritja kakor drugekrat bajne pripovedi. — »Francelj, ali že poslušas? Povem ti pripovedko!«

Živela sta grof in grofica srečno poročena, kajti ljubila sta se iz vsega svojega srca in bila sta srečna. Ko pa mu je porodila ša fantka, je grof od samega

Času največje draginje nabavilo zelo mnogo nujno, potrebnega gas. orodja, izvedlo nujna popravila pri gas. domu in vse to plačalo s čistimi računi, odpade torej lahko vsaka bojazen glede rubže na gas. orodje in ni tozadevne nevarnosti več, kakoršna je bila pred gotovimi leti, ter se naj gospodje nekoliko spominijo nazaj na zgodovino brizgalne. V podobnih slučajih je pa želeli, da pridejo dotični gospodje z opazkami, raje osebno na kraj nesreče ter naj polože svoje vroče jezike na zamrznjene dele brizgalne, istotako so njim vsak čas na razpolago vsa dobičkonosna mesta pri društvu. Dostojna kritika, ki je na mestu, je resnično včasih potrebna in koristna in se je tudi nikdo ne boji, toda vsaka neolikanost napram tako požrtvovalnemu društvu pa lahko enkrat za vselej izostane.

Ptujske vesti.

Zopet umor v ptujski okolici. V nedeljo dne 17. tm. zvečer so luščili košice pri posestniku Mlakarju v Kicariju, kamor so prišli tudi fantje in dekleta iz sosednjih občin in vasi. Imeli so se jako veselo, plesali in pili so, da je bilo veselje. Navzoč je bil tudi 17-letni Janez Pihler iz Pacinja. Približno okoli 10. ure zvečer pride nenadoma v hišo precej vinen 21-letni Jožef Kolarič in zakriči: »Sedaj sem tukaj jaz sem sam Lucifer!« V istem hipu potegne Kolarič svoj nož, se vrže na mladega Janeza Pihlerja in mu ga zasadi v podključno kost leve rame, mu prebije dve rebri ter prereže žilo vodnico. Janez Pihler je bil na mestu mrtev. Surovežu se to ni zadostovalo, ampak je z nožem lahko ranil še dve osebi, kateri sta se najbrže potegovali za Janeza Pihlerja. Nastala je v družbi grozna pmešnja, v kateri je morilec ušel. Orožniška patrulja je še isto noč morilca aretirala ter oddala v zapore ptujskega sodišča. Vzrok umora še ni dognan. Morilec bi moral letos k vojakom, umorjeni Janez Pihler pa na nabor.

Celjske vesti.

Himen. V Celju se je poročil v sredo, dne 20. tm. g. Jož, Celegin, poručnik v Splitu, z gđ. Lato Jošt, hčerko g. prof. Ant. Jošta na Zlavi pri Celju. Novoporočencema obilo sreče.

Osebnostna vest. Za realistične predmete je imenoval minister prosvete kot nadomestnega učitelja na drž. realni gimnaziji v Celju g. V. Stanteja, abs. filozofa iz Št. Jurja ob juž. žel.

Gospodinska šola v Celju začne z rednim poukom še le 25. tm. in ne 18., kakor je bilo naznanjeno. Zaradi zadržanosti pri otvoritvi šole bo trajalo šolsko leto le štiri mesece, pouk se bo pa kljub temu dovršil v vseh predmetih, tako da je že iz gmočnih ozirov za stariše zelo ugodno, ako pošljejo svoje hčerke v to šolo. Vpisovanje se vrši od 20. tm. naprej vsak dan v ravnateljevi pisarni dekliške mešč. šole.

Razstava zasebnega prikojevalnega tečaja g. Iv. Bizjaka je bila odprta v nedeljo 17. tm. ter je privabila mnogo občinstva. Zlasti je bilo veliko zanimanje za razne risbe. Vrhutega je razstavil g. Bizjak slike raznih ženskih oblek od l. 1850, po katerih so obiskovalci lahko zasledovali razvoj ženskih toalet v raznih desetletjih.

veselja priredil veliko gostijo, na katero so prišli na povabilo tudi kmetje in kmetice od daleč naokoli. Pod grajsko lipo je bilo veselo, ko na ženitovanju, če sar niso pomnili niti najstarejši ljudje ne.

Bili so še onj starodavni časi, ko ni bilo še toliko hudokletnih ljudi, ko se je zgodil še marsikak čudež ali vsaj kaj zanimivega. V onih časih so še živele zale ali divje žene po gozdovih, prebivajoče v skalnih votlinah. Grofu so sicer ljudje pravili, da tudi v njegovem gozdu žive zale žene, toda česa gotovega ni videl nihče. Hodile so k vsakemu rojstvu, da so sodile rojenčovo usodo.

Zgodilo se je, da so bile užaljene, ker jih ni grof bil povabil. Prišle so tri sredi največjega hrupa do rojenčkova zibelke. Razpele so svoje svetlozelenkaste tančice od svojih teles, poraščenih od prs z snežnobelim perjem, te uspavale fantika Francelja.

Celjsko mestno gledališče. V petek, dne 22. tm. se igra opereta Mamzelle Nitouche izven. Občinstvo se opozarja, da si preskrbi pravočasno vstopnice.

Ormož. Naše mesto je družabno zelo oživelo. Imeli smo trgovski in obrtniški ples z vojaško godbo, ki sta bila oba dobro obiskana. Gasilno društvo je priredilo veliko tombolo s prav dobrim uspehom. Obea se nam čitalniški, pevski in godbeni koncert. Za konec pustnega časa priredi Sokol odlično maškerado. Marljivo se vrše pevske, godbene in plesne vaje.

JDS.

V Mariboru se je v nedeljo ob 10. uri dop. vršil v Narodnem domu sestanek zaupnikov za srez Maribor levi in desni breg. Sestanek je vodil g. Kejžar. Ustanovili ste se srezki organizaciji za Maribor levi in desni breg ter so se izvolili delegati za obl. občni zbor stranke ter za glavni kongres.

V Celju se je dne 17. tm. dopoldne vršil srezki sestanek zaupnikov za srez Celje v Narodnem domu. Ob prav lepi udeležbi vseh zaupnikov celjskega okraja se je ustanovila srezka organizacija za srez Celje-Vransko ter se je izvolil sledeči odbor: Predsednik dr. E. Kalan, podpredsednik Ivan Rebek, tajnik I. Zorko, blagajnik prof. Mravljak, za Žalec Kukac in Nudler, za Polzelo Bralovec Repič in Lužin, za Vransko Presečnik in Oset, za Št. Jur ob j. ž. Kovačič in Rečelj, za Št. Juri ob Taboru Fr. Wagner, za Št. Pavel Fr. Roš, za Vojniki M. Rimal, za Dramlje Fr. Košutnik. Delegata za glavni kongres stranke sta Prekoršek in Rebek, za oblastni občni zbor stranke dr. Hrašovec, Adolf Radič, dr. Mano Dereani.

Občni zbor kraj. organizacije v Ljutomeru se je vršil 10. tm. ob 10. uri v restavraciji g. Seršena ob navzočnosti 32 članov. Dosedanji podpredsednik g. dr. Stanjko je otvoril občni zbor in je v svojem pozdravu omenjal razveseljevo dejstvo, da je zanimanje za stranko naraslo, kar kaže dobra udeležba v primeri z udeležbo na lanskem občnem zboru. Pozivlja člane, naj se trdno oklenejo svoje stranke, ki bo posebno letos rabila pridnih in sposobnih zastopnikov. — Tajnik g. M. Marš prečita zapisnik lanskega občnega zbora, ki se odobri. Nadalje poroča tajnik o delu, ki ga je izvršil odbor, o udeležbi na posameznih shodih in sestankih, in pozivlja somišljenike, naj bodo vsi glasniki dem. ideje, naj delajo vsi na nje razširjenju in poglobitvi. — Ker je blagajnik g. Zelinka opravičeno odsoten, poroča dr. Stanjko o blagajni in prosi člane, da se zavedajo tudi dolžnosti napram blagajni. Slede splošna poročila. G. učitelj Lubej omenja uvodoma razvoj slovenske napredne ideje, nje delo pred vojno in nje delo po vojni. Posebno poudarja dejstvo, da je bila ideja ujedinjenja pred vojno med Jugoslavlani premalo razširjena. Ljudstvo ne pozna svojega zgodovinskega razvoja in na tem nedostatku se je zidalo in se vzdržuje plemeniti separatizem, ki je enak pri Velesrbih, hrv. republikancih in slov. avtonomistih. Temu pojavu se je postavil z demokratsko stranko močan jez, ki se vedno širi, pridobiva tal med vsemi sloji naroda. Edino ta stranka bi po mnenju vnetih Jugoslovanov smela obstojati v nacionalni državi. Omenja stališče do radikalne

Šele tedaj so jih veseli gostje ugleдали in hippma utihnili. Zale žene pa so se pogovarjale stih, nakar je Lojendra, najstrožja izmed njih, sodila: »Ko izpolni štirinajsto leto, se pripelje na oblaku čarovnik iz devete dežele ter ga odnese s seboj!« Rekši so zginita.

Nesrečni grof — oče se je zgrudil na kolena ob zibelki, stiskal speče date k sebi: »Ne, nihče mi te ne odnese!« Grofica-mati pa je, zaslišavši usodo svojega ljubljence, večno zaspala.

»Ah še bdiš?« je vprašal pripovedovalec v sredini pripovedke Francelja, ki pa je že nevede zaspal. Tako je estriček prenehal, ugasnil rumene voščence ter legel. Jedva na to se je prepotegnil prek sobe belkast poljkan z bajnim pišcem, postava se je sklonila nad spečim Franceljem ter ga poljubila. Kakor v sanjah je vzdihnil Francelj: »Mati!«

(Dalje prihodajšč.)

stranke, kritizira postopanje v zunanji politiki, paktiranje z manjšinami, ki hočejo razbiti edinstveno državo, dokazuje da je vsega zla najbolj kriva SLS, ki je omogočila plemensko vlado. Kuluk, davki, takse, reduciranje, vse to je delo klerikalnih tigrov. Izraža ogorčenje nad takim državnim vodstvom in predlaga sledeče resolucije, ki se soglasno sprejmejo:

Somišljeniki, zbrani dne 10. febr. tl. na občnem zboru kraj. organizacije JDS v Ljutomeru, ne odobravaljo sklepa vlade o sporazumu z Italijo glede Reke, ker ni ob tej priliki izposlovala zagotovila od italijanske vlade, da preneha politika, ki hoče naš zaslužjeni živeli gospodarsko in kulturno uničiti in ga raznaroditi. Odločno protestiramo proti temu, da se s trgovsko pogodbo z Italijo, ki se misli izvršiti v kratkem, oškoduje naša obrt, trgovina in industrija, da se dovoli Italijanom ekonomsko ekspanzijo v naše kraje. Vse to bi ubilo našo trgovino in obrt, ki se je šele pričela razvijati. Naš trgovski in obrtniški stan plačujeta že tako visoke davke, da novega udarca od take strani in od lastne vlade nikakor ne bo mirno sprejela. — Izražamo svoje ogorčenje nad tem, da vlada, sama nezmožna dela, daje koncesije našim nekdanjim in sedanjim sovražnikom, ki delajo samo na tem, da bi razbili edinstveno državo. Tako postopanje ubija zaupanje v državno ureditev in jemlje veselje do dela najbolj idealnim narodnim delavcem. Občni zbor zahteva popolno izenačenje direktnih davkov, zahteva da se skrpucalo »zakon o taksah«, ki zabranjuje našemu ljudstvu svobodno in brezplačno šolo, takoj ukine vsaj v tej točki. — Sledečji zahtevamo, naj se za Slovenijo ukine kuluk, ker že imamo tozadevne naklade za ceste in iz same patriotičnosti ne bomo plačevali dvojnih davščin.

Poročilo in resolucije se sprejmejo z odobravanjem.

Nato povzame besedo g. prof. Voglar, ki izpopolnjuje izvajanja prednika s poudarkom, da radikalci niso vsi Srbi, ampak je dobro srbstvo v demokratskih vrstah. Posebno dokazuje stvarno delo slovenskih klerikalcev in nesmiselno cepljenje naprednih glasov na različne stranke. Koncem izrazi željo, da bi Ljutomer ne bil samo napreden, ampak tudi demokratski. Njegova izvajanja so žela viharo odobravanje. — Nato so bili z vzklikom izvoljeni gg.: za predsednika dr. Stanjko Marko, za podpredsednika Horvat Janko, slikar, za tajnika Marš Miroslav, trgovec, za blagajnika Zelinka Emanuel, dirigent slov. banke; za odbornike gg.: Lubej Franjo, učitelj, Mikl Ciril, učitelj, Ogrin Rajko, dirigent Obrt. banke, Tratnik Ivan, sodnik, Seršen Fr., trgovec, Vilar Veno, trgovec, Jelovšek Jure, kroj. mojster, Gabrijelčič Fr., nadučitelj na Stari cesti; za namestnike gg.: Petrič Franc, gozdarski nadzornik, Sever Fran, zasebnik; za pregledov. računov gg.: Trobej Joško, učitelj m. š., Rakar I. davčni eksekutor. — Predsednik poziva vse, da sprejmejo izvolitev, kar se zgodi. Nato poziva na pridno in vztrajno delo.

Občni zbor kraj. org. JDS v Konjicah dne 10. tm. je sprejel soglasno sledeče resolucije: 1. Vlada se pozivlja, da začne izplačevati povodim kolkovanja bankovcev leta 1920 odtgnjenih 20%, za kar je bil del potrebnega kredita odobren že v finančnem zakonu za leto 1922-23. 2. Da izda lastnikom predvojnih avstrijskih državnih obligacij, katere so se vzele iz obteka, nove obveznice naše države ter, da brez odloga prične z izplačilom zaostalih obresti od istega časa, ko se je izplačevanje istih ustavilo. 3. Da se pri dohodninskem davku zviša eksistenčni minimum na 20.000 D, kar pri današnjih razmerah še itak ne odgovarja predvojnemu eksistenčnemu minimumu po 1600 K. 4. Ministrstvo financ se pozivlja, da se proračunsko leto začne s 1. januarjem ter konča z 31. decembrom ter da ukrene vse potrebno, da bodo vsakoletni finančni zakon tako pravočasno izdelan, da bodo davčna oblastva v položaju, odmero davkov pred potekom leta definitivno izvršiti. 5. Pri izročilnih pogodbah med stariši in otroci ter ženitnih pogodbah naj se glede pristojbine dovolijo olajšave, slične onim avstrijskega pristojbinskega zakona iz leta 1901. 6. Vlada se pozivlja, da začne takoj izvajati zakon o civilnih državnih uslužbenecih, tudi v pogledu materijel-

nih dobrin istega ter da naj službene prejemke spravi na višino, ki bo odgovarjala zlati pariteti prejemkom po avstrijski službeni pragmatiki iz l. 1914, kakor se je to zgodilo pri določitvi plaš ministrov ter dnevnice poslancev. 7. Vlada se pozivlja, da ukine vse kolkovine, zadevajoče ljudsko-šolska naznana, izkaze in spričevala. Istotako naj se odpravi taksa pri izdajanju šolsko-kazenskih obsodb.

V Šoštanju se je dne 17. tm. vršil srezki sestanek zaupnikov za srez Slovenj-gradec-Šoštanj ob prav lepi udeležbi zaupnikov iz vseh krajev. Kot delegat oblastne organizacije je poročal na zboru g. prof. Mravljak o poglobitvi strankinega dela v Sloveniji. V odbor so bili izvoljeni: Tajnik Mjloš, dr. Pirnat, Debevc, Rihterič, Sentjuro. Iz drugih občin se še pritegnejo zaupniki. Delegata za glavni kongres stranke sta oba predsednika organizacij v Šoštanju in Slov. gradu. Na zboru je poročal tudi gosp. živinozdravnik Rihterič ter pozival somišljenike na skupno in enotno delo.

Srezki zbor zaupnikov JDS za srez Mozirje Gornjihrad se je vršil v nedeljo 17. tm. v Mozirju ob prav lepi udeležbi ondotnih zaupnikov. Na zboru se je razpravljalo obširno o organizaciji stranke ter o notranjem položaju v državi. Vseposlošno se je izrekla zahteva po skupnem in enotnem nastopu naprednih narodnih strank. Izvoljen je bil srezki odbor in delegata za drž. kongres stranke.

V Šmarju pri Jelšah se je vršil v nedeljo ob 9. uri dop. lepo obiskani srezki zbor zaupnikov iz vseh treh sodnih okrajev. Vkljub slabemu vremenu je bil zastopan celo kozjanski okraj. Po poročilu o položaju, ki ga je podal obl. tajnik Spindler, so zborovalci sklenili ustanovitev srezke organizacije JDS ter so v smislu pravil bili izvoljeni v odbor: predsednik, podpredsednik, tajnik in en delegat šmarske organizacije ter predsedniki in po en delegat organizacij v Zibiki, v Rog. Statini, Rogateu, Kozju, Podčetrtnu, Podsveti in Št. Petru pod Sv. Gorami, iz ostalih občin okraja pa gg. Kurbus, Lorenčak, Kregar in Potočnik. Izvoljena sta bila kot delegata za glavni kongres stranke dr. Krašovec in Kitak, kot delegati za oblastni občni zbor stranke pa Vidgaj, Malgaj in Jurše. Sklenila se je resolucija, v kateri se zahteva, da preide zdravilišče Rog. Statina v last in upravo mariborske oblasti ter da se nemudoma prične zgradnja železnice Rogatec-Krapina.

milo

147

se izdeluje iz najboljših sirovin, zato perilu ne škoduje ter vsled svoje učinkovitosti prihrani mnogo truda in denarja.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sreda, 20. febr. »Mercadet«, Ab. E (zadnjič v sezoni).

Četrtek, 21. febr. »Mogočni prstan«, ab. A.

Petek, 22. febr. Zaprt.

Sobota, 23. febr. »Pri treh mladenkah«, ab. B.

—□—

Zadnjič v sezoni »Mercadet«. Opozorjamo cenj. občinstvo, da se vprizori danes, dne 20. tm. zadnjič v sezoni Balzacova duhovita komedija »Mercadet«. Predstava se vrši za ab. E.

Mariborske vesti.

Maribor, 20. februarja 1924.

m Smrtina kosa. Dne 20. tm. je umrl v mariborski bolnici g. Ivan Artenjak, star 59 let.

m Časten poziv našega rojaka. Gozd. inženir in absol. pravnik Vojko Koprivnik, inšpektor v Ministertvu za šume in rude, sprejel je poziv fakultetskega sveta beograjske univerze, da prevzame honor. docenturo na gospodarski fakulteti v predmetih »šumarskega prava« in »šumarske politike«.

m GOSPODARSKO IN POLITIČNO DRUŠTVO ZA KOLODVORSKI kraj priredi v sredo dne 20. febr. 1924 ob 8. uri zvečer prijateljski sestanek v gostilni Vlahovič na Aleksandrovi cesti. — Davčni upravitelj g. Meglič bo predaval o davkih, prof. g. dr. Pivko pa bo nadaljeval s čitanjem iz svoje knjige »Vulkanska tla«.

m SEJA GOSPODARSKEGA IN POLITIČNEGA DRUŠTVA ZA 1. in 4. OKRAJ se ne vrši kot navado v četrtek, temveč so vabljeni vsi člani na sestanek jutri t. j. v sredo ob 8. uri zvečer k g. Vlahoviču.

m Predavanje dr. I. Laha. Opozarjamo, da bo o potovanju po Slovaškem predaval znani slovenski pisatelj in vneti delavec na polju zblizanja g. dr. J. Lah. Predavanje, ki ga priredi Češko-slov. jugoslov. Liga v četrtek dne 21. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma in ki ga bo spremljalo čez 100 skiptičnih slik, bo tedaj zelo zanimivo. Ker je vstop popolnoma prost, upamo, da bodo prijatelji češko-slov. jugoslov. zblizanja, zlasti pa Ligini člani napolnili dvorano do zadnjega kotička.

m Ljudska univerza v Mariboru. Predavanje 18. tm. je bilo dobro obiskano. Prof. Favaj nam je orisal važnost in pomen tega, kar čitamo, upliv beriva in o načinu kako naj se čita. Zanimarjenje v branju, ko danes velika večina ljudi ne zna niti estetsko prav čitati, zahteva, da se tudi temu vprašanju posveča večja pozornost, ker je treba le priprosto, in naravnost, kakor v govoru.

m Občni zbor Ljudske univerze se vrši v ponedeljek 25. tm. ob 8. uri zvečer v Kazini. Člani pa tudi drugi naj se ga polnoštevilno udeležijo.

m Carinska konferenca v Mariboru. Glasom obvestila Glavne carinarnice se vrši prihodnja carinska konferenca v četrtek dne 21. tm. ob 8. uri zvečer v prostorih Trgovske šole na Zrinjskem trgu. Trgovski gremij opozarja na to svoje člane in vse druge interese z željo, da se konference v obilnem številu udeležijo.

m Sokolska maskerada v Mariboru. Opozarjamo vse skupine mask, katere se udeležijo sokolske maskerade in bi želele radi njih obsežnosti na posebne prostore ali kote v posameznih dvoranah, da to pravočasno javijo, ker jih zadnji dan tozadevno ni mogoče več upoštevati. Prijavljenih je že več skupin in nebroj posameznih najrazličnejših smehvzbujajočih mask.

m Oj ta telefon... Nedavno se je vršila v Mariboru med stražniki in 2ma civilistoma bitka, v kateri sta bila en stražnik in mesar I. Weiss na glavah ranjena. Ko je slednji ozdravel, je bil predan okrožnemu sodišču, kjer so ga izpustili, ko je obljubil da bo odsej naprej pameten. Drugi civilist Stevo Križanič je pa ušel rokami pravice, a ne za dolgo časa. Policija je izdala za njim na vse kraje tiralice, in danes je prišlo iz Karlovca obvestilo, da so ga tamkaj aretirali in spravili na varno. Prepekljani bo v Maribor, kjer mu bodo pripravi slovesen sprejem.

m Ponovno opozorilo! Zadnje dni so pločniki postali zopet polzki in kar niso bili propisno posuti, se je zgodilo več nesreč, da so si ljudje pri padcu zlomili roko ali nogo. Hišni lastniki in trgovci se ponovno opozarjajo na predpise. — Stražniki imajo strog nalog, naznaniti vsakogar, ki bi pustil pločnike neposute, in bo vsakdo strogo kaznovan.

m Slovaška kopališča in druge zanimive kraje nam pokaže skiptični aparat na predavanju, ki ga priredi Češko-slov.-jugoslov. Liga v četrtek, dne 21. tm. ob 20. uri v Narodnem domu (mala dyon).

Predavanje, ki bo trajalo komaj eno uro, bo zelo zanimivo. Nikomur ne bo žal, ki bo posvetil četrtkov večer popotovanju po Slovaških kopališčih, ki že dolgo slove daleč po Evropi.

m Interesentom za velesajem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaja legitimacije za praški velesajem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m Za strojepisko Sokolico, začetnico, iščemo primerne službe. Narodne podjetnike prosimo, da se obrnejo za bližnjo informacijo na uredništvo »Tabora«, ki je iz prijaznosti prevzelo posredovanje.

m Usmilite se otroka! Petletni otrok revne vdove prosi za dvignjenimi rokami, naj se ga usmili dobra rodbina brez otrok in ga vzame za svojega, ker je sicer izročen gladi in smrti. Informacije daje in ponudbe sprejema naše uredništvo.

m Uradniška menza se nahaja na Slomškovem trgu 17 (v. Kazini). Hrana stane dnevno 50 K. Sprejemajo se državni in zasebni uradniki.

m Objava. Nabiranje dobrovoljnih prispevkov za ponesrečenega in točasno vpokojenega stražnika Kralj Lovrenca, kakor smo poročali, se prične dne 18. tm. Za sodelovanje pri tej prepotrebni akciji so se prostovoljno javile sledeče dame: Gospe: Šonc Katarina, Klančič Franciška, Filipič Marija, gospodični Karara Dragica in Ačko Angela, ki so k temu pooblašene. Da se zabrani zloraba, bodo vse nabiralne pole — od tozadevnega odbora podpisane in od policijskega komisarijata potrjene.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Aretirana tropesna detelica. Nedavno smo poročali o vltomu na okrožnem sodišču. Takrat so ujeli dva tička, Nipotonika in Puncuha, tretji, Reman, pa je ušel. Te dni pa so tudi njega v Ptuj ušli in ga poslali k prijateljem, da jima ne bo dolgčas v zaporu.

Film.

I. Mariborski bioskop. Od četrta 21. tm. do vključno nedelje 24. tm. se izvaja historična drama »Kraljičin ljubimec« iz časa angleške kraljice Elizabete.

Orjuna.

Orjuna Studenci. Uradne ure tajništva vsak ponedeljek in vsako sredo od 7.—8. ure zvečer v Čitalnici Narodni dom. Sprejema se istotam tudi članarino za letošnje leto. — Zdravol! Tajniki.

Kultura in umetnost

Okoli Tutankhamenove krste.

Dne 12. februarja je šinila po brzojavnih žicah in po električnih zračnih valovih širni zemeljske krogle novica, da so odprli rakev davnega egiptovskega kralja Tutankhamena, ki je bil približno pred 3200 leti pompozno položen v grob. Po 32 stoletjih, v dobi, ko se ljudje dogovarjajo po zraku in ko so si osvojili ptičja pota, so učenjaki prodri v luksorske kraljevske grobnice, da vzmenejo v večnem snu potentante, pred katerimi so nekoč trepetali njih podložniki in ki so se proglasali za bogove ali za sinove bogov. Sedem let je Lord Carnarvon kopal na mestu, ki je slovelo radi zgodovinskih izkopov, dokler ni njegov sodružnik Carter odkril l. 1922 kraljevske grobnice Tutankhamonove. Odsej je bil Tutankhamon moderni junak. Pisali so o njem na dolgo in široko. Perverzne in historične dame so ga uvedle celo v modo. Izdelovalci modnih romanov so zabavali publiko z zgodbinami iz njegovega življenja, zavedajoč se, da ni nikogar, ki bi v Tutankhamonovem imenu protestiral zoper eksoce. Skratka: Tutankhamon je bil historična senzacija, kakor je bil Einstein fizikalnomatematična in Steinhach ter Voronov medicinska. Ljudje so vajeni površne, časnikarske »znanosti« in iščejo tudi v znanstvu — idole.

Vendar pa vse do zadnjega časa ni bilo povsem sigurno, da je kralj Tutankhamon res pokopan v tej grobnici, čije nedotaknjena lepota in bogastvo je preslepilo ves svet. Ni bilo izključeno, da so ga pokopali kje drugje. 12. februarja letošnjega leta so odprli rakev in našli njega, kralja kraljev. Našli so ga v zlatu in razkošju, s šopkim belih rož, ki so po 3200 letih izgledale take, kakor da bi bile ubrane pred nekaj dnevi. Glinjiva grobna poezija! Ramses VI. je imel ne hote zaslugo, da niso nekoč oropali Tutankhamonovega groba, ampak so oropali njegovega, ki je bil zgrajen nad njim in je zakril najbogatejše opremljeno grobnico na svetu. Se le ko je Carter odstranil tisočleten grušč, je bila odkrita pot h grobu davnega vladarja nilejskih dežel. Od plenjenja grobov približno l. 1100 pred Kristusom pa do Carnarvon-Carterjeve dobe se je človeštvo civiliziralo tako daleč, da se niso Tutankhamonovega posmrtnega bogastva polastili razbojniki, temveč so vdrli v svetj grobni mir znanstveniki.

Vse bi bilo prav, toda kmalu je na teh častitljivih izkopih zaplesalo moderno zlato telo. Prišel se je spor za lastninsko pravico. Tudi v grobnici egiptovskega kralja se je ponovila sociološka drama 20. stoletja: drama sebičnosti in boja za osebno lastnino. Carnarvon, ki je žrtvoval za znanstvena izkopavanja ogromne svote, je umrl tragično smrti; pičila ga je muha, ki je priletela iz faraonovega groba. Maščevanje starih bogov ali v jeziku modernega okultizma: delo tajnih sil... Potem se je začela spekulacija s faraonovim imetjem, ki ni v skladu z znanstveno višino izkopavanja. (Pa saj na svetu ni ne ideje ne stvari, ki je ne bi človeška sebičnost oblatila). Carter, ki je nadaljeval delo in ki mu je bilo dano, da odpre najsvetejši del Tutankhamonove grobnice, je ves čas prihajal navskriž z egiptovsko vlado, dokler ni takoj po otvoritvi krste prišlo do očitnega preloma. Dan po otvoritvi je dal Carter zatvoriti grobnico in izjavil, da ne bo nadaljeval dela. Tako so se sinovi 20. stoletja po Kristusu spri celo v grobu davnega egiptovskega kralja, potem, ko so ga vznemirili v večnem snu!

Po odkritju slavne grobnice je umrlo več Carterovih sodružnikov. V Egiptu, kjer so z nevoljo opazovali tuje brskanje po svetih krajih, so zlorado namigavali o maščevanju višjih sil nad radoznalimi ljudmi. Maščevanje bogov nad ljudmi je predsodek, toda nekoliko več spoštovanja do mrtvih je zahteva človeške časti. Gotovo je, da je Carter imel dobre namene in da je služil izključno znanosti, toda v stvar so se zapletli vplivi, ki nimajo z znanostjo nič skupnega. Priznatj pa moramo nekaj pravice tudi egiptovski vladi, ki vidi v luksorskih grobnicah svoje nacionalno imetje in ki ima nedvomno toliko resnosti, da ji lahko oživljirano človeštvo zaupa to imetje, ki je postalo tako kakor nekatere elementi egiptovske kulture last vseh ras in dežel. Zaupa ji lahko vsaj toliko, kolikor kakemu ameriškemu milijonarju, ki zbira starine iz — dolgega časa.

—us.

Sport.

Klub »Perun« vabi vse gg. odbornike, da se udeležijo odborove seje, ki se vrši v sredo dne 20. tm. v gostilni g. I. Benkova na Koroški cesti, ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu so važne tekoče zadeve. — Tajnik.

Nogometni odsek ISSK »Maribor« sklicuje za nedeljo 24. tm. ob pol 11. uri v zadnjo sobo hotela »Pri zamorcu« sestanek vsega svojega članstva v svrhu predpriprave za predstoječe poslovno leto. Sestanek je za vse članstvo odseka obvezen. Vabijo se pa na sestanek tudi vsi interese, ki bi želeli v bodočem poslovnem letu se v tej panogi športa udeleževati, bodisi posredno ali neposredno hoteli gojiti lepo nogometno igro sobi v korist slovenskemu športu v procvit in ponos.

Nogomet minule nedelje. V Antwerpnu premaga reprezentanca Belgije enakovredno moštvo Madžarske pred 25.000 gledalci z 1:0. — V Frankfurtu se je pred 30.000 gledalci vršila odločilna tekma med Severno in Južno Nemčijo.

Zadnja zmaga z 4:2. — V Dresdenu je v medmestnem tekmovanju Praga zmagala z 9:6 (7:2). — Na Dunaju porazi Slovan SK Jedlersdorf v pokalni igri z 4:3 (3:0).

Srbohrvatom, ki bivajo v Mariboru in se želijo udeleževati na nogometnem polju, se priporoča pristop bratskemu I. slovenskemu športnemu klubu »Maribor«.

Na glavni skupščini Jugoslov. nog. saveza je prešla glavna uprava JDS iz rok Gradjanskega SK v roke članov Haška, ki so si edini priborili vsestransko zaupanje.

Mariborska koč. V nedeljo dne 24. tm. domača kmetka veselica na Mariborski koči. Preskrbljeno je za štiri godce, ki pridejo že opoldne. Pozivamo mariborske turiste, da pridejo na koč v svrhu stika z domačini. Pot iz Hoč dobro shojena. Nazaj vseskozi uporabljiva za sani. Na koči nekaj sani. Sankališče urejeno. Turisti, ki odidejo v soboto na koč, naj se oglase pri g. Kravosu radi pošte za koč.

Objave.

Filatelisti. Vsak četrtek ob 20. uri se stane v gostilni Novosel, Rotovški trg št. 8.

Odborova seja Slov. obrtnega društva dne 21. tm. se radi istočasne carinske konference ne vrši. Odborniki in člani društva se vabijo, da se v čim največjem številu udeležijo carinske konference.

Tujci v Mariboru

Novo prijavljeni v hotelih in pregoščih dne 20. februarja 1924.

Hotel »Meran«

Steiner Rudolf, trgovec, Druzetz. Andrik Miloj, ravnatelj, Zagreb. Hubel Alfred, potnik, Uldorf. Koch Viljem, trgovec, Hamburg. Stroh Rudolf, tovarnar, Stuttgart. Koppel Samuel, potnik, Kapuvan. Lenhard Hugo, inženir, Leoben. Stimm Hugo, uradnik, Stuttgart. Kronašek Slavo, uradnik, Polzela. Pressburger Feliks, potnik, Kantschan. Ponjol N., industrialec, Pariz. Löbl Baron, Samobor. Demetrovič Evgen, novinar, Zjaska. Tuschak Viktor, trgovec, Dunaj. Kebl Helda, uradnica, Wenges. Simmler Aleksander, potnik, Dunaj.

Privat Hotel:

Cvijic Štefan, uradnik, Mitrovica. Pichler Alojz, mehanik, Osijek. Häberli Karl, prokurist, Curih. Pohl Fric, trg., Steglitz. Lemberger Henrik, potnik, Pressburg. Huber Alojz, knjigovodja, Gradec. Polovič Ivan, trgovec, Brežice.

Hotel »Pri zamorcu«

Beranič Anton, trgovec, Cirkovce. Baršič Josip, potnik, Polskava. Feretič Nikola, uradnik, Ljutomer. Delorko Ivo, potnik, Split. Stern Adolf, potnik, Dunaj. Gröckl Jurij, potnik, Kolbenburg. Nikiel Albin, uradnik, Lodec. Kovačević Ivan, uradnik, Ros. Musafia Jakob, uradnik, Sarajevo.

Hotel »Črni orek«

Pisk Edv., trgovec, Dürnkrot. Vončina Anton, geometer, Idrija. Rakovec Al., uradnik, Ljutomer. Novak Drago, uradnik, Ljutomer. Lavukar Ivan, trgovec, Lipnica. Perbil Ivan, uradnik, Sl. Otadec. Honhart Aleks, inženir, Tržič. Korent Juro, odv. kand., Zalec. Halas Otakar, inženir, Benešov. Živec Franc, gostilničar, Ljubljana.

Gostilna »Halbwild«

Konrad Samuel, potnik, Dunaj. Weiser Leo, potnik, Dunaj. Krulac Franc, trgovka, Gor. grad. Spolarič Ana, zasebnica, Ptuj.

Gostilna »Zokaly«

Jagorinec Mihael, krošnjar, Cvetlin. Jakoplić Avgust, pek. pom., Krap. Toplice. Moder Leon, trgovec, Drobince. Wolf Karl, zidar, Kallbrunn. Lipovec Ignac, posestnik, Ljutomer.

Gostilna »Pri grobnici«

Skuhala Franc, trgovec, Sv. Trojica. Halošan Ivan, trgovec, R. Slatina. Kac Peter, gostilničar, Dugoše. Pavlič Martin, uradnik, Št. Vjd.

Gospodarstvo.

Ali naj gnojimo z umetnimi gnojili?

Spisal inž. Henrik Mohorčič.

(Priobčeno v Taboru s posebnim dovoljenjem tiskarne Anton Tonec v Mariboru).

(Konec.)

Doseženi uspehi pri navečenih treh posestnikih so zelo razveseljivi, ker nam dajejo jasno sliko, kako učinkujejo v našem kraju umetna gnojila na peščenolovnatih, peščenih in ilovnatih tleh.

V naslednji razpredelnici je razvidno, s čim se je pognojilo in koliko sena in otave se je pridelalo povprečno na enem aru na podlagi teh poizkusov:

Negnojeno 51,3, apneni dušik 72,7, čilski soliter 68,2, superfosfat in čilski soliter 77,8, kalijeva sol, superfosfat in čilski soliter 85,0, superfosfat 68,1, kalijeva sol 61,0, kalijeva sol, superfosfat in apneni dušik 74,4, superfosfat in apneni dušik 70,1, negnojeno 51,4. Poskusi se niso napravili z Tomaževim žlindrom, ker se tedaj ni uvažala vsled zapletljivosti v Nemčiji.

Pri posameznih poizkusih se je pognojilo s tremi kg superfosfata, 2 kg apnenega dušika ali čilskega solitra in z enim in pol kg kalijeve soli.

Cena gnojilom je bila spomladi za en kg sledeča: pri superfosfatu 2,15 D, pri čilskem solitru 9 D, pri apnenem dušiku 3, pri kalijevi soli 1,50 D.

Torej je stalo gnojenje pri posameznih poizkusih na parcelah z označbo: negnojeno 0 D, z apnenim dušikom 6 D, s čilskim solitrom 18 D, s superfosfatom in čilskim solitrom 24,45, s kalijevo soljo, superfosfatom in čilskim solitrom 26,70, s superfosfatom 6,45, s kalijevo soljo 2,25, s kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom 14,70, s superfosfatom in apnenim dušikom 12,45 D.

Večji pridelek pri posameznih poizkusih v primeru z negojenimi parcelami ter vrednost sena in otave se razvidi iz naslednje razpredelnice, če se vzame kot podlaga sedanja cena sena in otave, ki je bila v jeseni 0,75 D ter je vsled naraščajočega povpraševanja trenutno prenikla.

Apneni dušik kg 21,6 (16,2 D); čilski soliter 16,9 (12,2); superfosfat in čilski soliter 26,4 (19,8); kalijeva sol, superfosfat in čilski soliter 33,7 (25,3); superfosfat 16,8 (12,6); kalijeva sol 9,7 (7,3); kalijeva sol, superfosfat in apneni dušik 23,1 (17,3); superfosfat in apneni dušik 20,8 (15,6 D).

Povdarjati se mora, da je bilo leto 1923 zelo ugodno za travnike in pašnike in da so imeli posestniki vsled lanske suše pomanjkanje živine; zato je padla cena pri senu tekom leta od 2 D na 75 para.

Jasno je, da se ob takih razmerah ne morejo izplačati stroški za umetna gnojila tako, kakor v letih, ko je pomanjkanje krme in je zato povpraševanje po senu večje. Navzlic temu izkazuje naslednja razpredelnica čisti dobiček pri parceli:

Z apnenim dušikom 6,20 D, s superfosfatom 6,15, s kalijevo soljo 5,05, s kalijevo soljo, apnenim dušikom in superfosfatom 2,60, s superfosfatom in apnenim dušikom 3,15 D.

Zato se je obrestoval za umetna gnojila izdani kapital sledeče: pri apnenem dušiku s 103%, pri superfosfatu s 95%, pri kalijevi soli s 220, pri kalijevi soli, apnenem dušiku in superfosfatu s 17%, pri superfosfatu in apnenem dušiku s 25%.

Iz tega sledi, da je bila lani (1923) najbolj dobičkanosna uporaba kalijeve soli na travnikih.

Približno polovico toliko dobička kakor kalijeva sol z ozirom na investirani kapital za umetna gnojila je dal apneni dušik oziroma superfosfat. Najmanj navideznega dobička pa je dala mešanica vseh troje gnojil, vendar pa vseeno šestkrat toliko, kakor če bi naložili denar v hranilnico, ki nam obrestuje denar celo leto po 6%, ker smo dobili že v 6 mesecih 17% obrestovanje. Ravno mešanica omenjenih troje gnojil zajamči trajni uspeh pri gnojenju travnikov, ker pri uporabi samo enega umetnega gnojila izčrpamo preveč in prehitro zemljo tako, da nam ne bo dala kasneje več toliko dobička, če bi jo pognojili le z enim samim gnojilom. Zato je le ta način gnojenja udomačen.

Največ smo pridelali, ko smo rabili mešanico kalijeve soli s superfosfatom in čilskim solitrom. Vendar se niso izplačali lani poizkusi s tem gnojilom, ker je čilski soliter predrago umetno gnojilo in ker je bilo na jesen seno izredno poceni. Če bi se naša valuta izboljšala, da bi poceni kupovali v Ameriki čilski soliter, bi to gnojilo lahko tekmovalo z apnenim dušikom. Ker je čilski soliter tako drag, rabimo rajši apneni dušik kot umetno gnojilo, če ravno je neprijetno pri trošenju. Apneni dušik pa je izredno vreden našim zemljam, ker vsebuje apna, katerega primanjkuje pogostoma našim zemljam, a ravno umetna gnojila, kakor na pr. kalijeva sol, porabijo mnogo apna in na tak način izčrpajo zemljo še bolj, kar pa moramo preprečiti s tem, da pognojimo z gnojili, ki vsebujejo tudi apno.

Poizkusi gnojenja z umetnimi gnojili so lahko vsakega opazovalca pogojenili travnikov prepričali, da se da povzdigniti naše travništvo ne samo glede množine pridelane krme, ampak tudi glede njene kakovosti.

Z umetnimi gnojili se da poljubno spreminjati rastlinstvo na naših travnikih. Dušičnata gnojila — kakor sta čilski soliter in apneni dušik — okrepijo zelo močno trave. Ponekod okrepijo tudi deteljine, če jim je preje primanjkovalo dušika k razvoju.

Splošno bo enkratno gnojenje z umetnimi gnojili učinkovalo le tisto leto. Če hočemo imeti trajne uspehe pri gnojenju, tedaj moramo gnojiti vsako leto, ker sicer zapazimo to, kar smo občutili v zadnjih vojnih in prvih povojnih letih, da je padla produkcija sena in otave, ker ni moglo uspevati več na travnikih ono rastlinstvo, ki je bilo navajeno na umetna gnojila, če niso bili pogojeni travniki tako z umetnimi gnojili kakor v mirni dobi. Če to vse uvažujemo, tedaj moramo doseči zaželjene uspehe z umetnimi gnojili. Naša produkcija se bo dvignila ter bomo imeli večje koristi od našega truda. Vsakdo si mora predložiti, da sta vojna in neuravnane razmere v državi obogatili marsikatero v kratkem na lahek način. V splošnem je gospodarstvo pri posameznikih le na videz na boljšem, v resnici je ves narod na narodnem premoženju obubožal. Velikih davkov, taks in dajatev bo zahtevala država tudi v bodoče morda še celo v povečani meri, kakor danes od nas. Teli pa ne bomo tako občutili, če bodo naše kmetije več pridelale in če se bo dal vnovčiti naš pridelek na lahek način. Torej bo moral segati vsak posestnik v bodoče po umetnih gnojilih.

Maribor, decembra meseca 1923.

—□—

Občni zbor Glavnega Saveza jugoslo. vinogradnikov.

V soboto dne 16. februarja t. l. se je vršil ob številni udeležbi iz vseh vinogradnih pokrajin Jugoslavije v Zagrebu v dvorani Trgovske in obrtniške koinore ustanovni občni zbor Glavnega saveza jugoslo. vinogradnikov. Izvolil se je upravni odbor, obstoječ iz gg.: gospodarskega svetnika Milana Hrčiča iz Zagreba in vinarskega ravnatelja Antona Puklaveja iz Maribora, kot podpredsednikov; prof. Gjuro Kaitnerja iz Zagreba kot tajnika, putinčega učitelja Pavla Cesarja iz Samobora kot blaginika ter gg. vlastelina grofa Bombellesa iz Vinice, vlastelina Milana Turkovića iz Kutjeva, prof. Ivana Rittiga, vinogradarja Praunbergerja, vinogradarja Burgstallerja iz Zagreba kot odbornikov iz Hrvaške in Slavonije, nadalje iz gg. kmet. svetnika Bohuslava Skalickaja iz Novega mesta, nar. poslanca in posestnika Jožeta Nemančiča iz Metlike, veleposestnika Roberta Kožarja iz Sv. Bolfenke pri Središču, velepos. Lovro Petovarja iz Ivanjkeve in velepos. in vinskega trgovca Erika Zemljiča iz Ljutomerja kot odbornikov iz Slovenije. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg.: ravnatelj Gustav Erber iz Hoka, ravnatelj Josip Kolenc iz Zagreba, velepos. Franc Penca iz Mokronoga in velepos. Petar Miovič iz Maribora. Upravni odbor se bo v najkrajšem času konstituiral in si izvolil predsednika. — Sedoš Glavnega Saveza vinogradnikov bo za naprej Zagreb. Iz drugih pokrajin se kooperirajo odborniki v Glavni Savez, kakor hitro se konstituirajo dotični pokrajinski Savezi.

S tem smo vinogradniki končno vendar dobili svojega legalnega zastopnika, ki prevzame naše vodstvo v najtežjih časih, ko se imamo boriti za naš obstoj. Trdno smo prepričani, da bo Glavni Savez storil svojo dolžnost. Toda njegov uspehi so popolnoma odvisni od nas vinogradnikov samih. Na čim večje število članov se bo glavni Savez lahko opiral, timi več bo zalegal njegova beseda, tim uspešneje bo lahko zastopal naše interese. Zatorej je sveta dolžnost vsakega količkar zavednega vinogradnika, da pristopi naši organizaciji ter žrtvuje v lastnem interesu in v interesu skupnosti, vsako leto par litrov svojega vinskega pridelka v svrhu kritja stroškov, ki jih ima organizacija pri zastopstvu interesov vinogradništva.

Zelo interesantno je potekel dnevni red. Zlasti je bila zanimiva debata o vinski krizi in o vprašanju, kako ji od pomoči ter o vinskem zakonu, v katero so posegli gg.: Skalicky, Cesar, Stern, Kopac, Zimmerman, Kosar, Painsj itd. Večina govornikov je bila mnenja, da je vinsko krizo zakrivila v prvi vrsti vendar le kratkovidnost naše vlade, ki je — namesto da bi izvoz vina takoj spočetku pospeševala — se ga otežkovala in mirno gledala, da so si naše najboljše poprejšnje odjemalce vina pridobili Italija in Madžarska. Naglašalo se je, da je omogočenje izvoza vina prvi pogoj za ublažitev vinske krize in zahtevalo od vlade, da napne vse svoje sile, da otvori našim vinom avstrijska, češkoslovaška in druga vinska tržišča. Naglašalo se je tudi, da se je bati, da bo Italija vsled rimskega pakta poskušala spraviti svoja vina tudi na naš vinski trg, kar bi za naše vinarstvo pomenilo še hujši udarec in povzročilo katastrofo. Odposlala se je vladi brzogovorna zahteva, da pri vrščih se trgovinskih pogajanjih z Italijo pod nobenim pogojem ne pripusti uvoza italijanskih vin v Jugoslavijo in — da pritegne k pogajanjem z Italijo in Avstrijo zastopnika Glavnega Saveza kot eksperta. Končno se je naglašalo, da se čimprej izdela in uzakoni enotni vinski zakon za celo državo.

Glede vseh točk dnevnega reda so se sklenile primerne resolucije, ki se prihodnje objavijo.

Izdaja posebnega glasila (strokovnega časnika) se je poverila upravnemu odboru, ki bo v prihodnji seji o tem predmetu sklepal.

Pokrajinski Savez jugoslo. vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru.

—□—

HMELJARJEM!

Enketa izkušenih hmeljarjev je po temeljitem razmisletju in na podlagi zanesljivih podatkov dognala višino pridelovalnih stroškov hmelja v letu 1923.

Kakor znano, je množina pridelanega hmelja v raznih krajih in pri raznih posestnikih relativno zelo različna, to se pravi, da je rodovitnost hmelja zelo nenakna.

Najskrbnejše obdelovanje v najboljših legah povzročuje obilokrat veliko razočaranje, ker pridelek daleko zaostaja za pričakovano množino.

Dognalo se je, da je l. 1923 dalo 1000 hmelj. rastlin najmanj 80, največ pa po 200 kg suhega hmelja. Pridelovalni stroški znašali so v prvem slučaju 323, v drugem pa 175 K za 1 kg suhega hmelja.

Ker je lani hmelj dal povprečno od 1000 rastlin 140—160 kg pridelka, znašali so torej povprečno pridelovalni stroški 200—220 K za 1 kg suhega hmelja.

—□—

Deset zapovedi sadjarjem.

Sprehod skozi naše vaške sadovnjake sedaj pozimi, nam nudi navadno prav žalostno sliko. Polomljene veje, krivo upognjeno drevje, razni izrastki iz korenin, iz debela in vej, odlomljene suhe veje, goščava, mah, lišaji itd.; zares žalostna slika.

Le redki so sadjarji, ki negujejo in se brigajo tudi za sadno drevje.

Sadjarji! Ne odlašajte malenkostnih oskrbovalnih del še nadalje in pričnite takoj po tem redu:

1. Vzravnavajmo vsaj vsa povešena, kriva mlada drevesa v sadovnjaku;
2. očistimo drevje mahu, lišaja in stare skorje;
3. odstranimo vse izrastke iz korenin, debela in vej;
4. odžagajmo vse suhe, pokvarjene in polomljene veje;
5. odžagajmo tudi vse viseče veje (zlasti ob cestah, kj ovirajo promet);
6. razčistimo vejevje v kroni, ki se drgne, križa ter raste v sosednje drevo;
7. negujmo in pazimo pri obrezovanju dreves na kratke plodne vejice in brste, da jih preveč ne polomimo, kajti na njih se nahajajo cvetni popki; edino one so nositeljice bodočih plodov;
8. gojimo mladim drevesom vrhe in višje stoječe veje (drugi in tretji venec);
9. pobelimo jeseni sadno drevje z apnenim beležem, kateremu smo primikal nekaj kavi ali pa karbolineja in nekaj ilovice;
10. gnojimo tudi sadno drevje s hlevskim gnojem ali pa z gnojnico, ki se raztrosi oziroma polije v obsegu kro-ne ali koša.

—□—

Ravnanje z zamrznjenim vinom.

Dočim je bil vinski promet novembra in decembra dokaj živahen, je sedaj, ko je nastopilo mrzlo vreme s snegom, povsod znatno zaostal, ponekod tudi popolnoma poneshal. V tako mrzlem času se pač nikomur ne ljubi tavati po močno zasneženih vinogradih in zidanicah (vinskih hranilih). Tudi dovažanje do kolodvora je po zamrzlih strmih potih otežkočeno in celo nevarno. Ravno tako prevažanje po železnici ni v premrzem času baš priporočljivo, ker pri trajni temperaturi preko 5 stopinj pod ničlo zamrzne del vina v sodih, če ti dalje časa mirno ležijo na prostem ali v skladiščih, odnosno v vagonih. Med vožnjo, dokler se trese in giblje vino, ne zamrzne, temveč le, če dalje časa mirno stoji. To tem bolj, čim nižja je temperatura in čim šibkejša je vino.

S tem, da vino zamrzne se sicer ne po-kvari in tudi ne izgubi toliko na dobroti; nasprotno, v gotovem slučaju se pridobi ker z zamrznjenjem se navadno dobi zgoščeno (koncentrirano) in močnejše vino, ako se odtoči iz soda le nezamrznjeni del ter se posebej shrani. Zamrznjeni del, ki se izloča v podobi kristalov, tvori namreč večinoma le vodni sestavek vina, ki znaša v bolj šibkih, navadnih vinih 85 do 90 odst. — Obenem z vodo pa zamrzne tudi nekaj osdtotkov beljakovin, kislín in prav malo alkohola. Ko se pa v sodu vse skupaj zopet stali, dobi vino znova svojo normalno sestavo z mogoče nekoliko spremenjenim okusom radi skaljenja vse tekočine ter zaradi deloma izvečenih dišav.

V tem času v gorko klet prepeljani z vinom napolnjeni in zabiti sodi naj se iz previdnosti takoj odprejo ter bolj na rahlo zopet z veho zaprejo, ker v mirazu natočeno, torej močno ohlajeno ali v dotičnem sodu celo zamrznjeno vino se v topli kleti polagoma ogreje in razmerno raztegne, radi česar lahko obroči popokajo, če nastane prevelika notranja raztezna sila. Pri prevažanju vina, osobito močnejšega (nad 11 odst. alkohola), ki gre direktno iz mestnih normalnotemperiranih kletj na večje postaje, kjer ne ostane na prostem ali predolgo časa v skladiščih, ne pride preizkusa zračna temperatura tako v poštev.

Fr. Gombáč.

—□—

TRŽNE CENE.

Vrednost denarja 19. tm. Ta dan se je na zagrebški borzi dobilo: 100 avstr. kron za 11—12 para, 100 lir za 350 D, 1 dolar za 61—62 D, 100 franc. frankov za 335 D, 100 švic. frankov za 1420 D. V Curihu je ta dan naš dinar zopet nekoliko padel.

Na svinjski sejem v Mariboru dne 15. tm. se je pripeljalo 51 kom. svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 3—4 mesece stari, kos 650—675 D, 5—7 mes. 875 do 1000 D, 8—10 mes. 1125—1300, 1 leto 1750—2000, 1 kg žive teže 22,50—24, 1 kg mrtve teže 26,50—30.

Cene živil na mariborskem trgu 20. tm.: Mleko liter 3,50 D, smetana od 12

do 15 D za liter, surovo maslo 1 kg 40 do 44, jajca 1.25—1.75 D, krompir 1 kg 1—1.50, fižol 1 liter 4—4.50, zelje glava 0.75—3 D, zelje kislo kg 2.50—3, repa kg 2 D, jabolka kg 6—12, meso: govedina I. vrste 25 D, II. 24, teletina kg 30, svinjetina kg 32—33 D.

Cene masti so bile v Zagrebu 19. tm. sledeče: domača svinjska mast 34—39 D, sveža slanina 33.50 D, salo 37.50, suha slanina 40 D; v Beogradu pa domača svinjska mast 35—38, slanina 31—32 D za 1 kg.

Žitni trg. V Novem Sadu 19. tm. bile na blagovni borzi sledeče cene: pšenica baška 300—312.50, koruza baška 232.50, za marc 230—235, za april 225 do 230.

Tržne cene v Celju dne 15. febr. tl. Govedina I. 25—26, II. 23—25, na trgu I. 24—25, II. 20. Teletina: I. 32—35, II. 30, jetra in pljuča 22. Svinjina: prašičje meso 35, II. 30, slanina I. 42, II. 40, masi domača 42, ameriška 39, prekajeno meso I. 45, II. 42. Mleko 4, surovo maslo 60, čajno maslo 88, jajce 2—2.25. Kruh beli 7, črni 6. Moka: »00«, »6«, »0«, 5.90, »2« 4.60, »4« 4.80. Na drobno po 20 para več. Žito: pšenica 370, rž 320, ječmen 330, oves 280, koruza 300, fižol 500—700. — Špecerijsko blago: kava Portoriko 68, Santos 5, Rio 40, sladkor v kockah 24, kristal 22.50, riž I. 11, II. 9.50—10, milo 17—20. Krompir 1.50.

Tržišče z umetnimi gnojili (16. tm.) Spričo bližajoče se pomladi je tržišče z umetnimi gnojili krepko oživelo. Povpraševanje je največje po superfosfatu katerega imamo na naših tržiščih tudi mnogo iz inozemstva, iz Italije in pa Francije. Naše tvornice v Rušah, Koprivnici in Subotici proizvajajo superfosfat s fosforno kislino, ki je samo v vodi topljiva in je odstotek fosfornokislone nekaj manjši nego v italijanskem in francoskem superfosfatu. Jugoslovanski poljedelci dajejo prednost suhemu superfosfatu ali v prašku in bi se naše tvornice morale po tem ravnati. — Cene superfosfata so ponovno popustile. Notirajo povprečno: 16 odstotni superfosfat 130 do 140 D postavijo postaja naročnika; kalijeva sol 155 do 160 D; apneni dušik 320 do 330 D; 12 do 15 odstotni kašnit 65 do 75 D; 17 do 18 odstotna Thomasova žilindra 170 do 180 D, vse za 100 kg.

Tržišče vinogradniških potrebščin (16. tm.) Napram lani so cene znatno popustile. V zadnjem času je oživelo povpraševanje za modro galico, daš je zanimanje radi visoke krize še vedno manjše kot je bilo v istem času minulega leta. Notirajo povprečno: modra galica 10 do 11 D; žveplo 4 do 5 D; natrijev trisulfat 8.50 D, galun 7.50 D. Čvrstejša so le cene modri galici.

Tržne cene v Mariboru

dne 15. februara 1934. (Cene v dinarjih)

1. Meso: Govedina I 25—27, II 22—24, III 16—20, sveži jezik 24—, vampi 7—10, pljuča 9—, ledvice —, gobec 10—, možgani 20—, parkli 6—, vime 10—, loj 30—, Teletina I 26—30, II 24—25, jetra 24—, pljuča 15—, ledvice —. Svinjina: Prašičje meso 30—40, salo 38—40, čreva mast 33—, pljuča 18—, jetra 20—, ledvice 25—30, glava 20—25, noge 14—, slanina sveža 35—39, prašičana 43—44, prekajena 41—, mast 40—, prekajeno meso 40—50, šunke 56—58, prekajene noge 25—, prekajen jezik 48—, prekajena glava 38—.

2. Drobniča: koštrunovaga mesa 17.50 do 20, jagnetine —, kozjega mesa —, kozletina —.

3. Klobase: krakovske 51—52.50, debrecinske 33.50, brunšvike 27—, pariške 31—32, posebne 31—32, safalade 31—32, brenovke 35 do 36, kranjske 52—, prekajene —, meseni sir 31—32, poljske salame —, pretisnjene klobase 31—32.

4. Konjsko meso: I 12—15, II 8—10.

5. Kože: konjske, komad 150—200, goveje 15—20, telečje 30—, svinjske 11.25—12.50, usnje gornje 120—, podplati 80—125.

6. Perutnina: Piščanec majhen 31—, večji 40—, kokoš 50—62.50, raca 75—, gos 100—112.50, puran 125—150, sajec domač (majhen) 10—, zajec domač (večji) 45—.

7. Divjačina: (komad) zajec 60—80, srne 15—20.

8. Ribe: (1 kg) krapov 35—, belic 30—, ščuk 30—, rakov —.

9. Mlečni izdelki: Mleko (liter) 3.50 do 4, smetane 15—18, surovo maslo (kg) 50—, čajno maslo —, maslo 60—, sir

ementalski —, polementalski 65—, trapistni 30—, grojerski 45—, tilsitski —, parmezan 150—, sirček (komad) 6—10, jajca (komad) 1.75—2.

10. Pijača: Vino novo 8—11, vino staro 12—15, pivo 6.50, stekl. pive 3.25, žganje 30—.

11. Kruh: Bel (kg) 7—, črn 6—, ržen —, žemlja (5/4 dkg) komad —50, mlečni kruh —.

12. Žito: Pšenica 3.50, rž 3—, ječmen 3—, oves 3—, koruza 3.50, proso 4—, ajda 5—, fižol luščen 5—7, fižol rajni —, grah 61—, leča 14—.

13. Mleški izdelki: Pšenična moka 0 6.50, 1 0—, 2 6—, 3 —, 4 5.75, 5 —, 6 5—, 7 4.25, kaša 7.50, ješprenj 6.25—7, otrobi 2—, koruzna moka 4—, koruzni zdrob 5—6, pšenični zdrob 7—, ječmenova moka —, ajdova moka 1 7—8, 2 —, ajdova kaša (liter) 7—, ržena kava 10—, cikorija 25—.

14. Krma: Seno sladko 100—125, seno kislo —, otava —, detelja —, ovsena slama 65—75, pšenična slama —, ržena slama — (za 100 kg).

g Hroščevo leto se letos zopet povrne. Velikanska škoda, ki nam jo prizadeva ta mrčes leto za letom po naših njivah, nas sili, da preganjamo ta mrčes z vsemi močmi in da mu nikjer ne priznamo, ampak ga do zadnjega uničujemo. Opozorjamo že danes naše poklicane oblasti, da store vse potrebno za uničevanje tega škodljivca, ki nam uničuje naše prideleke. Za uspešno zatiranje hrošča je treba v vsakem kraju, v vsaki občini in vasi premisliti in dobro organiziranega dela. Staro in mlado mora pomagati, da se ga po možnosti iznebimo. Potrebne priprave naj se že sedaj pogovore in delajo, da bo ves naš boj bolj uspešen.

g Davčne prijave. Trgovski gremij v Mariboru opozarja svoje člane, da zapadejo dne 29. tm. vložitve sledečih davčnih prijav: 1. prijave za dohodnino iz 1. 1923; 2. prijave za rentnino iz leta 1923; 3. prijave o službenih prejemkih, katere imajo vložiti službodajalci in 4. prijave poslovnega prometa v letu 1923 onih davčnih obvezancev, kojih promet ni presegal 360.000 D. Prijave pod 1., 2., in 4. se morajo taksirati s kolkom 5 D, ker so nekolikovane vloge neveljavne. Kdor davčno prijavo opusti, izgubi pravico do pritožbe, ako bi se mu davek uradnim potom previsoko odmeril.

Iz življenja in sveta.

Henri d'Almérés:

Zakonsko življenje nekdanj in sedaj.

(Nadaljevanje. Glej »Narodni list« z dne 14. februara tl.)

Mnogoženstvo je danes odpravljeno pri vseh civiliziranih narodih in se tudi že na vzhodu bliža zatonu. V novejšem času pa se je pojavila verska sekta, ki ga je izkušala upeljati iznova. Poizkus Mormonov je preveč zanimiv, da ga ne bi na tem mestu omenili.

Neki Jožef Smith se je začetkom minulega stoletja naselil v zapadnem delu newyorskke države (Amerika) kot rudar. Dolgo časa je iskal zaklada, a zaman. Nenadoma se je začel vesti nekam čudno, prebil je cele dneve v gozdovih in se je vračal iz njih poln navdušenja. Pozneje je priznal, da so se mu prikazovali angeli, ki so mu naložili v imenu Boga zelo važne naloge. Nekemu tovarišu je pripovedoval, da so mu angeli povedali: Indijanci so zadnji potomci Hebrejcev. Stari preroki so ohranili svete knjige hebrejskega naroda na gori, ki se nahaja vzhodno od palmirske ceste, v grofiji Wayn. Tu bi imel biti pokopan kameniti zabor, v katerem se nahaja v zlatu vezana knjiga, ki jo je napisal zadnji izmed indijanskih prerokov Mormon v starrem egipčanskem jeziku. To knjigo je Smith našel. L. 1827 jo je prepisal in l. 1830 preložil na angleški jezik. Bila je to biblija nove verske sekte, čije verniki so si nadeli ime Mormonitov ali Mormonov, oziroma Svetnikov sodnjega dne.

Kakšna bi bila skrivnostna knjiga, o kateri je dajal Smith zelo skopa in nejasna pojasnila? Spisal jo je duhovnik Spalding, ki se je namesto dušnega pastirstva bavil s kupčijskimi posli; ko pa je v trgovini popolnoma polomil, se je tolažil s tem, da je zgodovino Zedinjenih držav primerjal z zgodovino izraelskega

naroda. Da pa bi imela njegova zgodovina bolj starinski značaj, je posnemal slog starih židovskih prerokov. Knjiga še ni bila natisnjena, ko je Spalding umrl. Smithu se je posrečilo, da je dobil do rok Spaldingov rokopis. Kako, je nejasno, je toliko je izvestno, da mu je pomagal prijatelj Sidney Rigdan, bivši baptistični pridigar. (Ta prijatelj se je pozneje sprl z njim in je izdal skrivnost Smithovega »razodetja«.) Smith je na podlagi tega spisa zasnoval mormonsko sveto pismo.

Bivši rudar je postal prerok. Začel je pridigovati v newyorški državi, v Ohiu in Missouri. Imel je malenkosten uspeh. Ko si je izvolil Mont de Sion v državi Missouri za svoj »sveti« kraj, so ga domačini izgnali. Poiskal si je zavetišče v Illinoisu in je l. 1840. ustanovil na Missisipiju mestce Nauvoo. Poslej so ga začeli preganjati in s preganjanji vred je rasel njegov uspeh. Nekega dne so ga oblasti vtaknile v ječo. Njegovi fanatični nasprotniki — zajec je hodil zajcu v zelje — so se vtihotapili v zapor in umorili Smitha in njegovega brata Hizancema, ki je bil zaprt z njim vred.

Angleški potnik M. Caswel, ki je l. 1842 obiskal Nauvoo, nam opisuje Jožefa Smitha takole: »Po vnanosti je vsakdanji možiček, ki kaže znamenja prikrknjenosti in komedijantstva. Na prstu nosi prstan iz masivnega zlata z napisom: »Skrivnosti mormonizma so razkrite.«

»Poglejte ta tolsti obraz,« je dejal Angležu neki sovražnik mormonske sekte, »poglejte njegove zoprne poteze in recite, ali more za takim obrazom biti nekaj božanskega?«

Smithova smrt ni zaustavila razvoja sekte, ki jo je on osnoval. Mormoni so zapustili Nauvoo in se naselili na obrežju velikega jezera Salé na ozemlju države Utah. Smithovemu nasledniku Brigham Joungu se je ponoči prikazal angel in označil mesto, kjer je imel biti postavljen Novi Jeruzalem.

L. 1866 so Mormoni štelí čez 200.000 vernikov. Zapuščeno in nekultivirano utahsko dolino so izpremenili v rodovitni kraj.

Organizacija mormonizma nas spominja starozavezne teokracije (teokracija = vlada duhovščine).

Brigham Joung je bil hkrati papež in kralj; užival je polno avtoriteto. Okoli njega je bila zbrana aristokracija starejšin, katerim je poveril del duhovne, sodne in politične oblasti.

Verstvo je bilo sestavljeno iz naukov, vzetih iz Geneze (prve knjige sv. pisma), iz poslanic sv. Pavla, korana in verskih spisov Indijcev in Tatarov. Mormoni so priznavali ravno isto sv. pismo, kakor protestanti Zedinjenih držav, toda razlagali so si ga na docela drugačen način. Njihova cerkev je bila dostopna vsem — izvzemši zamorcem, ker tile potekajo po mnenju Brigham Jounga od prvega morilca Kajna; njih črna polt je baje neizbrisen pečat božjega prokletstva.

Zakonsko življenje je pri Mormonih prva zemeljska dolžnost. Ustvarjena drug za druga sta se moč in žena dopolnjevala samo v zakonu. Če je kdo hotel postati duhovnik ali starejšina, se je moral najprej oženiti.

Apostoli nove vere so dajali najboljši vzgled: John Taylor je imel sedem žen, mormonski papež Brigham Joung pa kar dvanajst. Posledica je bila, da so se začeli Mormoni zelo množiti, saj je pri vsaki hiši bilo dvanajst do petnajst otrok. Tudi krvoskrunstvo je bilo do neke mere dopuščeno. Mož si je lahko vzel hčerko svoje žene iz prvega zakona ali dve sestrí ali pa vdovo po svojem bratu. Bilo je celo nekaj zakonov brata s sestro po vzgledu Abrahama in Sare.

Mormonizem je začel z »duhovnimi zvezami«; ker pa zlodej nikoli ne miruje, so se te pobožne vezi kmalu izpremenile v tajno mnogoženstvo. Ko pa je postalo splošno in očitno, se je Brigham Joung spomnil, da je angelj v nekem svojem razgovoru s pokojnim Jožefom Smithom priporočal, naj bi ljudje posnemali vzgled Abrahama, Jakuba in Davida in si vzeli toliko žen, kolikor se jim ljubi. To se je zgodilo l. 1852. Prva posledica nove dogme je bila ta, da se je sekta Svetnikov sodnjega dne razcepila: ena skupina je dovoljevala mnogoženstvo, druga pa je vztrajala pri enoženstvu in je zapustila utahsko obrežje.

Kakorkoli so že živele žene Mormonov, z mnogoženstvom niso bile prav za-

dovoljne. Civilizirana žena hoče sama vladati nad duhom in srcem svojega moža in si noče te vlade deliti z drugimi. Ta njena stran in pa hubosumnost, ki je stare žene niso poznale, dela iz nje najmočnejši steber enoženstva.

(Dolje prišli)

Razno.

r Strašna smrt otroka v kotlu vrele juhe. Te dni je umrl v kavarni »Dinarc« v Masarykovj ulici v Beogradu otrok nekega trgovskega pomočnika in kuharice, v istem lokalu — grozne smrti. — Otrok je prišel v kuhinjo, kjer slučajno nobenega ni bilo, in se je sukal krog kotla, polnega vrele juhe, ter je po nesreči padel v kotel. Beograjska policija raziskuje slučaj, da-li se mogoče ni zgodil zločin in je otroka namenoma kdo sunil v kotel.

r Nov način zdravljenja raka. Zadnji čas se sliši o uspešnem zdravljenju te strašne bolezni raka. Znamo je, da se pri ljudeh, ki so bolni na raku in so bili že operirani, pojavi po preteku mesecev ali let rak lahko na drugem mestu telesa. Zato je smatrati samo ono zdravlilo za uspešno, ki ne deluje samo momentano, temveč ki bolezni popolnoma odusi, tako da se tudi po mnogih letih ne pojavi več. Leta 1912 je našel francoski zdravnik dr. Odin mikrob raka, a kmalu nato tudi serum proti temu mikroku. Isti serum je zdravnik uporabljal celih 12 let, pa se ni opazilo nobene recidive. Velikega pomena je dejstvo, da za zdravljenje po tem načinu ni treba operacije, temveč zadostuje za ozdravljenje nekoliko injekcij tega seruma, ter je bolnik v kratkem zdrav.

r 1000 predavanj v 1200 dneh. Sarajevski Narod je poslal sliko in pismo g. Petrova tajniku »Prosvete« Gligjeviću o predavanjih v Hercegovini. Od 1. do 3. tm. torej v treh dneh je imel 9 predavanj. Na tak način predava gosp. Petrov že od pomladi leta 1908; svoje prvo predavanje je imel v Novem Sadu, kjer bode 14. ali 15. tm. predaval tisoče.

r Novorojenček kot potnik v brzovlaku. — Pred nekoliko dnevi je zagledal sprevoznik v brzovlaku Beograd—Zagreb na hodniku enega vagona novorojenčka, ki je bil popolnoma zavrt v krpce. To je bilo pri odhodu iz beograjske postaje. Ko je dospel vlak v Zemun, je bilo oddano dete policiji in zemunska policija ga je s spiski predala upravi v Beogradu. Mesto je izročilo dete »Materinskemu združenju«, ki je začelo zasledovati mater malega potnika, ki je bil brez karte in brez spremstva. Pa nekoliko dneh iskanja je policija vendar izsledila mater, in detektivi, kateri so jo zasledovali, so jo našli, ko je postovala 2letno dete. Nežnost žene je detektive tako omamila, da je niso aretirali, temveč prosili, naj se javi sledeči dan policiji radi nekega zastišanja. Ko je žena to obljubila, so odšli. Dete, katero je imela v naročju, ni bilo njeno, temveč njenega brata. Zakaj je položila novorojenčka v brzovlak in zakaj je s tujimi detetom tako nežno ravnala, bo dognala beograjska policija, ako ji bode uspelo.

r Človek, ki laja. Strašna posledica ljudske neukosti. Najboljšo moč na svetu ugonablja alkohol in bolezní, poleg tega pa neukost in nezaupanje napram zdravniški vedi. Najdemo še kraje, kjer verujejo v vraže, »zdraviljoe« bolnike s korenjem, travo in sličnimi stvarmi in da prepeljejo bolnike šele takrat v bolnice, ko je že prepozno. Strašen slučaj so doživeli te dni v bolnici v Zagrebu. Iz vasi Crno vrelo, občine Veljun pri Karlovcu so pripeljali kmeta Jovo Kekića, moža v najboljših letih. Pred tremi tedni ga je ugriznil v prete desne roke stekel pes. Nikakšne pozornosti niso njegovi domači posvetili temu dogodku. Šele ko je Kekić zapadel staklini, so poiskali zdravniško pomoč. Kekić, kateri ne more piti niti vode niti jesti in ki laja kot pes, ne bode mogel rešiti. V kratkem umre v največjih mukah.

Ol te tulke!

A: »Krasno je Vaše pohištvo, gospa Kovač!«

B: »Da, veste, je vse pravi makaroni-izdelek!« — (Potela je zači makaroni!)

Mala oznanila.

Išče se ženska moč za ročna dela v hišo. Naslov pove u prava. 381

Dobro ohranjena železna otroška postelja se prodaja. Pondelak, Zrinjskega trg 6. 384

Čebelarji! Žive čebele v 6 Znidariševih in v 6 dunajskih panjih preda Franc Rudolf na Pragerskem. Cena po dogovoru. 383 2-1

Pisalni stroj za vse jezike, cena 1400 Din. Frankopanova ulica 27, I. nadstr., Donaci. 382

Moderne in higijenske urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. občinstva priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predelalniki za lastne brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2622 50-27

Malinov sok (neoslajen), konserviran, kupujemo v večji množini. Ponudbe in vzorce je vpselati na Perhavec & Vajlak, Maribor, Meljska cesta št. 3. 386 2-1

Velika trgovska hiša na deželi, najboljša lega 1.800.000 kron. Skladišča, pisarna, lokale in najemnine. Posedstvo, 16 orolov, lepa hiša, 750.000 kron. Vila, takoj za vseliti, na prodaj. Realiteta pisarna „Bapid“ Maribor, Gosposka ulica 28. 387

Mize, stolice, postelje, omare, divani, podobe, posode, nože, vilice in drugo na prodaj. Vpraša se: Rotovski trg 8, I. nadstr., Iero. 391

Specijalni moderni damski ševalni salon za friziranje dam, negovanje obraza in rok, masaža in parna kopelj obraza, barvanje las, izdelovanje vsake vrstnih lasničarskih del. Postrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivce-frizer, Aleksandrova cesta štey. 22. 2622 50-27

PREMOG iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja „Slovenska premogokopna družba“ z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1/I. 290

Popravilo čevljev brez izjeme kakor tudi vsa narečila po meri sprejema čevljarstva delavnica R. Monjač, Jurčičeva ul. 9. Čene zmerno! Postrežba točna! 349 10-3

Dežne ponjave za vozeve in konje, gamaše, nahrbtnike, potne karte in torbice, gošline jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slomšek trg 6. 346

Pisalni stroj na prodaj. Ogle da se v trgovini Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13. 347 5-5

Prodajam dobro ohranjeno kolo s pomožnim motorjem D. K. W. po ugodni ceni. Naslov v upravi. 2-2

4 litre debrega mleka na dan želi dobivati na dom rodbina v Mariboru, iz snažne kmetke hiše. Kje, se izve v upravi „Tabora“. 3-3

KLUB-BAR

15. do 29. februarja 1924

The Hardings
atletika produkcija
Sister Lieberte
lepe Holandke
Marica Zlatarjeva
hrvatska soubreta
Clown Bojanovsky
komične produkcije
M. L. Ersen Duo
Izvajanje modernih plesov
Začetek ob 22. uri
Vstop prost
Ob nedeljah in praznikih
popoldanska predstava z
moderno plesno revijo

DVA

vajenca se sprejemata

v trgovini z železnino
Ivan Koražija
Maribor, Aleksandrova cesta 42, Meljska cesta 1.
379 3-1

Kdor hoče

dobro zobno kremo,
naj se prepriča, da je to le

ITO

ki se povsod dobi

MIZARJI!

Okras za rakve (truge)

nudi najugodnejše galanterijska trgovina

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska 26. 2596

PUH

in 2414

perje

po niskih cenah vedno v zalogi pri trdkci

K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10

Po lastni ceni

za reklamo prodajamo

čepice po D 45-

in ostalo blago brez konkurence!

B. Veselnović & Ko.

Maribor, Gosposka ulica 26
Nevosti prihajajo! 128

Priložnostni nakup.

Osební auto (Daimler), 6 sedežev, skoraj nov, ceno na prodaj. Pojasnila in na ogled v gostilni Vlahovič, Maribor, Aleksandrova cesta 38. 390

Klobuke, čepice

najnoveše oblike od 30 D naprej

ter perilo, samovoznice, čevlje, dežne plašče itd. po najsolidnejših cenah nudi

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

Dr. Andrej Veble

si usoja naznaniti, da je preselil svojo odvetniško pisarno

iz Sv. Lenarfa v Slov. gorica v Maribor,

Aleksandrova cesta 6, prvo nadstropje.
Maribor, dne 18. svečana 1924.

VILIM PICK

Maribor

Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334

ponuja rano

tekstilno in manufakturno blago

po najnižjih cenah. 208

Prodaja na veliko le za trgovce.

164 2-2

VI. Dunajski mednarodni velesejm

9.—15. marca 1924.

Ugodna nakupna prilika

za

vse stroke in panoge.

Najbogatejša izbira! Konkurenčne cene!

Velikanski uspeh dunajskega velesejma v jeseni 1923: 100.000 kupcev

od tega 25.000 inozemcev iz 72 držav celega sveta od dalo največja naročila.

Vsa pojasnila daje

Dunajski velesejm, Dunaj VII

ter

žestno zastopstvo v Mariboru: Stvo Tončič in Prvo jugosloven. transportno d. d. Schenker & Co., Meljska cesta 16.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKIM PREMGOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

11-1

Naslov:

385

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

D. D. V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 15/II.

Opr. št. II 4201/24.

Razpis.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo oddal potom javne ponudbe obravnave dela in dobave za izvršitev osrednje kurjave, prezračevalne in naprave za gorko vodo, potem vodovodna dela ter dela in dobave za opremo kopelji in stranišč v novem Uradnem poslopiju na Miklošičevi cesti.

Proračunjena svota za vsa ta dela in dobave znaša okroglo 2.500.000 Din.

Ponudbe morejo obsegati vsa navedena dela in dobave, nanašati se pa morejo tudi le na osrednjo kurjavo, prezračevalno in napravo za gorko vodo na eni ter na vsa ostala dela in dobave na drugi strani.

Zapečateni na ovitku z napisom: „Ponudba za izvršitev osrednje kurjave i. t. d.“ oziroma „Ponudba za vodovodna dela i. t. d.“ v Uradnem poslopiju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani“ opremljene ponudbe je vložiti najpozneje

do 26. marca 1924 ob 12. uri

pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, Turjaški trg št. 4-I v Ljubljani.

Ponudbe, ki bi došle pozneje, ne bodo v nobenem slučaju vpoštene.

Za ponudbe, oddajo in izvršitev razpisanih del merodajni predpisi, pogoji, načrti in proračuni so reflektantom na vpogled pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev med uradnimi urami, oziroma si jih morejo tam nabaviti za napravno ceno.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1924.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Predsednik:

Dr. Golia s. r.

Ravnatelj:

Kocmur s. r.

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merila 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena zemljevidu v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih barvah Din 10.—.

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Zidarski polir

vešč pri gradnji mostov in zidov išče se s 1. marcem pri gradnji železnice Knin—Priboč. Prednost imajo oni, kateri so že bili zaposleni pri takih železniških delih.

Ponude in zahteve na: Primorsko gradjevno društvo s. o. j., Knin. 371 4-3

Edno je električni
BRZOVAR
in
POTAPLJALNIK
patenti p.
HEUREKA

dasta v momentu vrelo vročo ali mlačno vodo.

Dobivajo se pri lastniku

M. Nerat, Slovenska ul. 12

kjer se vidijo tudi vsi aparati v funkciji. 20-2 356

KDOR ZIDA ALI POPRAVLJA HIŠO

kupi po najnižji ceni

nosilce (traverze) - žičnike (žreblje) - cement

strešne lepenke i. t. d.

kakor vsako vrsto železnine pri

Ivan Koražija

Aleksandrova 42 MARIBOR Meljska cesta 1

Na drobno

44 10-3

Na debelo